

Subscription:
\$2.00 a year
\$1.00 half year
—
Issued every
Thursday

NAŠ DOM

Address:
261 East 10th St.
New York, N. Y.
—
Tel.:
Orchard 0140

Ilustrovan tednik za izobrazbo, gospodarstvo
in zabavo slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as second class matter March 12, 1924 at the post office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Letnik — Volume I

New York, N. Y., May 1, 1924. — 1. maja 1924.

Št. — No. 9

Grozna nesreča v rudniku

V rudniku v West Virginiji se je primerila zopet strašna nesreča. — Preko 100 rudarjev je zasutih. — 87 vdov in 275 sirot brez očetov.

Preko 100 premogarjev zasutih.

WHEELING, W. VA. — Dne 28. aprila je v Benwood rudniku vsled eksplozije ponesrečilo nad 100 rudarjev, ki so siromaki živi pokopani. Eksplozija je nastala kmalu nato, ko so prišli rudarji v rov. Vsi izhodi rudnika so zasuti. — Naknadna poročila naznanjajo, da je bilo zasutih 132 rudarjev. Reševalno moštvo je šlo takoj na delo, toda 2000 čevljev globoko še ni zadelo na ponesrečence. To je tekom dveh let že druga eksplozija v tem rudniku, kar znači, kako so mogotci prepričani o nizki ceni delavčevega življenja in da ni zadostno preskrbljeno za njih varnost, ker je glavni smoter lastnikov, da naredi čim več profita.

Da bi se rešilo zasute rudarje žive, ni upanja, kajti v rudniku divja ogenj in rov se polni s strupenimi plini.

Na večer dotičnega dne so spravili iz rudnika 19 trupel. Reševalno moštvo je izjavilo, da ni absolutno nobenega upanja, da bi se še kakega nadaljnega rudarja rešilo živega. V bližini glavnega vhoda so našli četvero strašno obžganih trupel.

Kakor se doznava, je vsled te strašne tragedije odvedelo najmanj 87 žena in 275 otrok je brez očetov.

MALI MADJARSKI "KRALJ"

Zadnji posnetek malega nadvojvode Otona, nekronanega kralja Madžarske, za katerega drži začasno krono admiral Horthy, — regent Ogrske. Oton je bil rojen dne 20. novembra 1911 ter je sin bivšega avstrijskega cesarja Karla in cesarice Zite.

Našim naročnikom za 1. maj

Prvi majnik je tu. To je praznik, v katerem slavi narava svoje prerojenje, svoj začetek novega življenja. To je praznik zmage solnca nad temo, življenja nad smrtjo, blagodejne toplote nad strupenim mrazom, zmaga pravice nad krivico.

Vzbrstela sta lipa in kostanj, vzknila sta zvonček in marjetica, oživel je gaj, dolina in log; vsa narava se odziva ljubeznivemu vabilu blagodejnih solnčnih žarkov in zbira sile za novo življenje.

V tem času zadrhti tudi človekova duša, zahoče se ji lepote, cvetja, solnca, ljubezni. Deca oživi kakor mravlje, da sta je polna cesta in log, in kdo bi jo ugnal! Starčku se je olajšala okorela noga in omehčalo se mu je hrbtnišče, po mladini kipi in vre nemirna kri, polna upov in hrepenenj, možu in ženi se jasni lice in njuno breme vsakdanjih skrbi in težav se lajša in manjša in novi upi se porajajo v njihovih srcih.

Vsepovsod pluje in diha novo življenje.

In "Naš Dom"?

Ali se Vam ne zdi, da je kakor prijeten in osvežujoč dih solnčne pomladi? Da je vsaka številka vsake posamezne izdaje kakor nova, dozdej nepoznana cvetka, lepša in prijetnejša od drugih.

Vsaka pomlad rodi nove cvetove, vzbrstela po njenih večnih zakonih; drug je divnejši in popolnejši od drugega.

Kakor nova pomladna cvetka na prostrani zeleni livadi, se je pojavil "Naš Dom" v življenju ameriških Slovencev. Nov je po svoji ideji, nov po svoji obliki, nov po svojem poslanstvu.

"Naš Dom" je nestranski list, kajti zaveda se, da smo mi Slovenci tako maloštevilni, da skoro ne pridemo v poštev v neizmernem morju sto-deset milijonskega ameriškega naroda. Sedaj se pa še ta neznatna peščica deli na tri ali še več med seboj nasprotnih si strank, ki v svojem medsebojnem boju zapravljajo večino vse narodne energije, moči in sile.

In čemu vendar vse to?

Po rodu smo vsi sinovi slovenske matere, v sedanjosti smo vsi delavci in bodočnost nas vseh je v neizmernem morju amerikanizma. Preteklost torej ne upravičuje našega medsebojnega razpoloženja, bodočnost tudi ne, stanovska enakost sedanjosti pa tudi ne. Zakaj se potem tako ljuto prekljamo in sovražimo med seboj, kakor da bi šlo za največjo akcijo svetovnega pomena, kakor da bi šlo za odrešenje vsega sveta, a v resnici pa gre več ali manj le za oslovsko senco, za prazen nič!

Te razmere med nami so poklicale v življenje "Naš Dom" ter mu izdelale prapor, prapor nestranskarstva, prapor medsebojne tolerantnosti, vzajemnosti in bratske ljubezni, prapor medsebojnega skupnega dela v smislu naše interesne skupnosti, v smislu dela za resnično gmotno in moralno povzdigo našega naroda v Ameriki.

To je program in prapor "Našega Doma" in pod ta prapor vabimo vse one rojake širom Amerike, ki so z nami vred mrenja, da bomo svojemu rodu, sebi in svojim potomcem in svoji novi domovini največ koristili, ako si skuša vsakdo izmed nas kolikor mogoče pomagati in se dvigniti ter s temi pridobljenimi silami pomagati svojim sorojakom, tako individualno, kakor potom naših organizacij.

Vsakdo, ki prihaja pod naš prapor s poštenim namenom, je dobrodošel in pozdravljen!

V naših vrstah je dvojna pomlad: — pomlad narave in pomlad naših stremeljenj in naših sil, ki nam svedočijo o novem življenju, ki je pred nami. Zato, dragi prijatelji in čitatelji, morajo biti naše duše mladostne in polne radostnega ponosa in navdušenja, in to v tem večji meri, ker se armada pod zastavo "Našega Doma" hitro množi, naraščujoč v stotinah od tedna do tedna, kar pomenja, da "Naš Dom" ni izraz nekaterih osamelih posameznikov, temveč, da je pravi in resnični izraz velikega dela našega naroda v Ameriki.

Zato, cenjeni čitatelj in draga čitateljica, ki čutita v sebi to našo pomlad, ta naš prvi majnik, pridružita se vrstam naročnikov in podpornikov "Našega Doma", ako še nista v njih. Če pa sta že notri, pa na vaju apeliramo, da skušata pridobiti v teku meseca majnika čim največ naročnikov za "Naš Dom" med svojimi prijatelji in znanci.

Pohvalna beseda iz vaših ust bo odločilna. Ako bo vsak od dosedanjih naročnikov pridobil v mesecu maju samo enega naročnika, bo armada pod praporom "Našega Doma" v juniju štela gotovo nad dvatisoč.

Torej v mesecu majniku vsi na delo za "Naš Dom"!

Kardinal Hayes zopet doma

Sijajen sprejem novega ameriškega kardinala. — Pričakovala ga je tisočglava množica, ki je klečala ob potu, kjer se je pomikala povorka s kardinalom

NEW YORK, N. Y. — Na tisoče mož, žena in otrok je sprejelo v sredo ameriškega kardinala Haye-sa, ki se je vrnil iz Rima, kjer je bil nedavno imenovan novim kardinalom.

Gologlava množica je klečala dolgo časa na dežju, ko se je mimo pomikala povorka z visokim cerkvenim knezom. Kardinal se ni ustavljal, toda je ves čas blagoslovljal klečečo množico.

Sprejem, ki so ga priredili kardinalu mesto, država in dežela, je bil gloriozen. Sprejeli so ga visoki uradniki vseh treh departmentov. — Kardinal je bil oblečen v škrlat in paži so nosili za njim njegovo dolgo vlečko. V katedrali, kjer je novoizvoljeni kardinal služil službo božjo, je sedel v prvi klopi Al. E. Smith, gubernor države New York. Za njim pa so sedeli reprezentantje Anglije, Francije, Italije in nekaterih južnoameriških držav. — Kardinal je v svojem govoru rekel, da je bila čast, ki je bila izkazana njemu v Rimu, bila izkazana obenem tudi vsej Ameriki.

SNEG V KANADI

V soboto in nedelja je padlo v Winnipegu, Manitoba, med velikim viharjem deset palcev snega. Ponekod so tako visoki zameti, da je onemogočen promet.

SIC TRANSIT GLORIA. . .

A. Jogolef, bivši ruski milijonar, ki je izgubil tekom ruske revolucije vse svoje premoženje. — Sedaj je bivši milijonar pometač v kurilnicah Southern Pacific železnice v San Franciscu. Prej je lastoval v Rusiji velikanske parne žage, tvornice in zlate rudnike.

VESTI IZ NAŠIH NASELBIN

Cleveland, Ohio. — Na veliki petek je umrla tukaj Mrs. Mary Puc, stara komaj 26 let. Vzrok smrti: jetika. Doma je bila iz Kandije pri Novem mestu. Tukaj zapušča soproga, eno hčerko ter tri sestre.

— Umrla je Ivana Horvat. Pokojna je bila doma iz Krašne na Gorenjskem. V Ameriki je bivala 22 let. Zapušča soproga in pet otrok.

— Umrla je Mary Doles, stara 16 let. Bolehala je le par dni.

Šestletnemu Harry Kotniku se je vnela obleka, ko se je preveč približal peči. Na dečkovo vpitje je prihitel v stanovanje Tom Gavigan, uslužbenec v tiskarni Ameriške Domovine, ki je dečka hitro ovil v odejo ter tako vdušil plamen. Deček bo ozdravil, daši je zelo opečen po životu.

Forest City, Pa. — Tu se je ustanovil nov političen klub, čigar naloga bo zasledovati politično delovanje in v tem smislu informirati naše ljudi. Temu političnemu klubu načeljuje sledeči odbor: Tomaž Simončič, predsednik; Frank Volk, podpredsednik; J. M. Jevnik, tajnik; J. M. Pavlovič, blagajnik.

Mr. in Mrs. Jožef Zavrl je umrl sinček.

Umrla je Anna Dobeš, hčerka znane družine Dobeš. Umrla je vsled krčnega napada.

Rojak Louis Slapnik se je nevarno poškodoval na hrbtu pri delu v Gary slope.

Pri družini Mr. in Mrs. Louis Osolin se je oglasila štoklja ter izročila za velikonočne pirhe lepega in čvrstega sinčka.

Tudi pri družini Mr. in Mrs. Anthony Rozina so dobili sinčka.

Joliet, Ill. Dne 20. aprila je umrl Mihael Gerbitz v starosti 73 let. Pokojnik zapušča vdovo in hčer, Mrs. Louis Pasdertz.

Pursglove, W. Va. — V bolnici v Firemontu je umrl rojak F. Bartole. Pokojnik je bil rojen dne 15. aprila 1888 v Petelinjah pri Št. Petru na Krasu. Umrl je za operacijo in zapušča družino s petimi nedorastlimi otroci.

Dne 3. marca se je pripetila tu nesreča. Omenjenega dne so našli zgodaj zjutraj na progi Morgantown - Willing družbe razmesarjeno truplo rojaka Franka Valenčiča. Sodna preiskava je dooznala, da je bil pokojnik umorjen in potem položen na tir, da bi se izbrisala sled za morilcem. Pokojnik je bil star 54 let ter doma iz Junšič na Krasu. Tu zapušča sina.

San Francisco, Cal. — Tu je umrl rojak Louis Mantelj, star 49 let. Pokojnik je bil rojen v Kočevju. V Ameriki je bival 21 let. Delal je v Arizoni, Nevadi, Idaho in v Utah v rovih, kjer si je nakopal takozvano rudniško jetiko, ki ga je spravila v prerani grob. Pokojnik zapušča eno sestro v Jolietu in eno v Johnston City, Ill.

Ely, Minn. — Na Ely in po vsej severni Minnesoti je zapadlo precej snega ter je nastal tak mraz kakor o Božiču. Farmerji so v strahu radi poljskih pridelkov, ker se bo zemlja prepozno otajala in pregrela, če ne nastopi v najkrajšem času toplejše vreme. — Nevarno je tukaj obolel John Debeve, ki se nahaja v bolnišnici. — V rudniku pa si je zlomil nogo John Koprivec in bo dalj časa nezmožen za delo.

Cle Elum, Wash. — Tu je umrl William Ozbolt. Bil je operiran v bolnici, toda vsi naporji, da bi ga ohranili pri življenju, so ostali brez uspeha.

Električne ladje.

V Združenih državah se je osnovala družba s kapitalom 30 milijonov dolarjev, ki naj bi gradila za prekomorski potniški promet ladje na električen pogon. — Nameravani morski velikani naj bi imeli prostora za 3000 potnikov in naj bi prekašali v teži največjo ladjo za 13.000 ton.

BENITO MUSSOLINI

Mac Donald je pod statost bil od usode bogato poplačan za svoje življensko delo. Od mladih let je stremel za ideali socializma in naposled je kljub vsem neprijetnostim življenja zvest svoji mladostni ideji postavil v življenje delavsko vlado. Nasprotno pa je Benito Mussolini s svojim trdim, lahko bi se reklo neusmiljenim obrazom rimskega gladijatorja, tudi pričel pri socializmu, pa ga je zavrgel in končal pri fašizmu. Ako bi bil ostal socialist, bi gotovo ne povzročil našemu narodu v Primorju toliko gorja, ampak če bi bil ostal socialist, bi danes gotovo ne bil vojvoda.

Tudi Mussolini je sin kovača. Rojen je leta 1883 v Varano di Costa. On sam opisuje svojo mladost tako-le: Po naravi sem bil vagačund. Cel dan sem se potepal ob reki, kjer sem razdiral ptičja gnezda ter kradel sadje. Bil sem jezljiv in nasilen otrok in nekateri moji mladostni tovariši še danes lahko pokažejo brazgotine prizadete od kamnov, ki so se mi izmuznili iz rok.

Oče ga je dal v vzgojo k salezijancem v Forli. Ti pa so ga spodili, ker je v prepiru ranil z nožem součenca. Ko mu je bilo 25 let, je bil učitelj v Genalteri. Tam je pri volitvah razbil urne in jo je moral zato popihati v Švico. Tam se je začelo zanj trdo življenje. Bil je zidar, slikar, zemljekop, postrešek, komi, izdelovalec klobas itd. Pripoveduje se, da je nekdanj v Ženevi šel z lordom Curzonom in Poincarejem v Curzonovo vilo. Kar se mu naenkrat nekdo obesi okoli vratu. To je bil nekdanji njegov mojster - klobasar. Nekega dne ga je zalotila policija, ko je spal pod mostom. Kot vagabunda so ga izgnali iz republike. Ko se je kasneje leta 1922 hotel sestati v Ženevi kot predsednik italijanskega državnega sveta s svojima kolegoma iz Francije in Anglije, se je moral potegovati za formalno anulacijo izgonskega akta, ker bi ga bile sicer izgnale švicarske oblasti na mejni postaji.

Nato se je mudil nekaj časa kot časnikar v Avstriji, leta 1912 pa mu je amnestija omogočila povratek v domovino. Postal je nato strasten agitator. On sam piše: — Rad imam posvetovanja in predavanja polna ugovorov, kjer frče stoli po zraku in grme strelj revolverjev. — Ko je bil kandidat za pokrajino Romagno, je na nekem shodu zagrmel: — Glede

infamne libijske vojske imam precej računov urediti z gospodom Viktorjem Savojskim (kraljem). Sedaj pa čisto prijazno jahata skupaj, kadar se Mussolini šopiri na čelu svojih črnosrajčnikov.

Ne glede na burni duh, ki veje iz vse njegove osebnosti, je Mussolini izreden pojav v sodobni zgodovini. On je človek volje in dela in izvrsten organizator. — Neki diplomat je ob prihodu Mussolinija v Rim rekel v zasebnem pogovoru: — Strašno je to, da bo pri tem človeku treba delati.

Zanimanje za musolinija se počasi ohlaja. Kulminativna točka njegovega delovanja je že prestopljena. Nezadovoljstvo se širi. Svetle močne osebnosti italijanske javnosti ga ne ljubijo. On sicer še ni upognil svojega bikovega tilnika in še ni nagubal svojega bronastega čela. Toda človek ne ve ne ure ne dneva.

ZARJA.

Oton Župančič.

Zarja spava za gorami, drobne ptičke jo bude: "Daj, predrami se, predrami in osveti nam polje!"

Cvetke nas poslale po-te daleč s temnih so poljan, čakajo tako željno te, da privedeš beli dan.

V nočni temi že si liste nežne razklenile so, z biseri jih rose čiste lepo okrasile so".

Odpre zarja lahna vrata, svetli žarki venkaj vro. Lije se svetloba zlata čez nebo in čez zemljo.

"Dobro jutro, cvetke moje!" zarja jim v pozdrav hiti, "Dobro jutro, dobro jutro!" njej zveni od vseh strani.

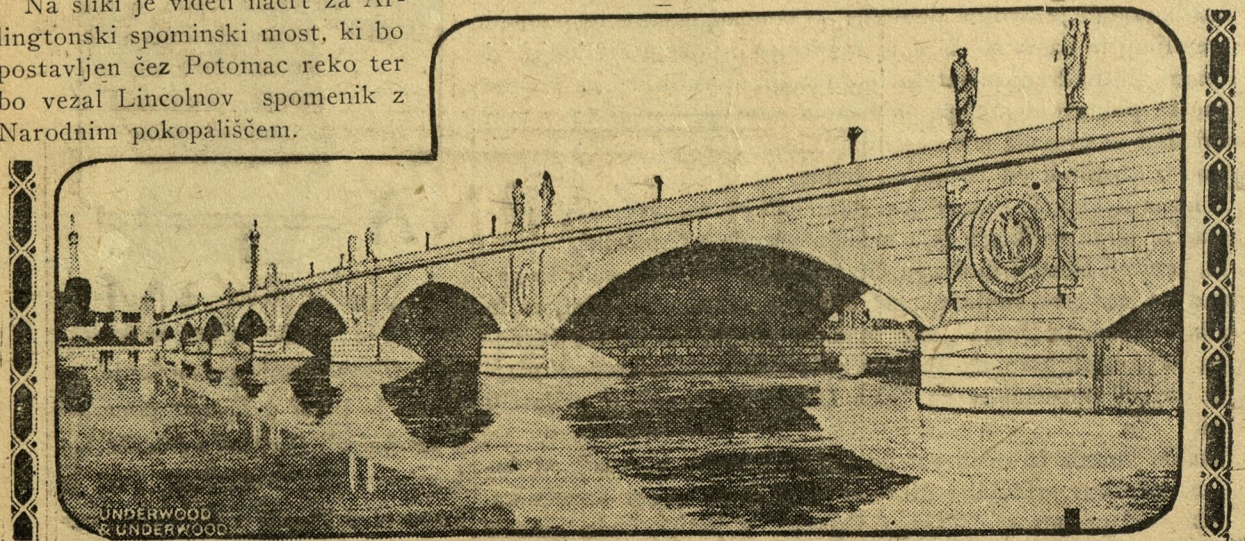
Sledovi ekspedicije Rohlf.

Egiptovski znanstvenik princ Kemal ed Din se je pred kratkim vrnil iz uspešne ekspedicije skozi Libijsko puščavo v Kairo. Njegov namen je bil poiskati poročila, ki jih je pustil v puščavi pred 45 leti nemški raziskovalec Friderik Rohlf v zapečateni steklenici. Ekspedicija je bila na potu dva meseca in ni uporabljala kot dosedaj druge ekspedicije za prenašanje ljudi in tovora kamel, temveč nalašč za to potovanje napravljene avtomobile v obliki tankov. Steklenica s poročili je bila najdena v kameniti opazovalnici, ki jo je zgradil Rohlf. Zapisniki vsebujejo pomembne znanstvene informacije o potovanju nemškega učenjaka, ki je podvzel svoječasno nevarna potovanja skozi Saharo in Vzhodno Afriko in ki je prestopil v mohamedansko vero, da se je lahko zanesel na pomoč domačinov.

Vse naše cenjene naročnike, ki morda ne prejema redno in pravočasno lista, prosimo, da nam blagovolijo to takoj naznaniti. Uprava "Našega Doma".

Naš zastopnik
MR. JOHN MURN
potuje sedaj po Pennsylvaniji in bo obiskal rojake v Johnstown, Pa., in okolici. On je pooblaščen pobirati naročnino za Naš Dom ter ga rojakom toplo priporočamo. —
"Naš Dom",
261 E. 10th St.
New York, N. Y.

Na sliki je videti načrt za Arlingtonski spominski most, ki bo postavljen čez Potomac reko ter bo vezal Lincolnov spomenik z Narodnim pokopališčem.

Lov na indijske bandite

— Naložite hitro municijo! — je dejal adjutant nekega indijskega polka, ko je stal na peronu postaje Campbellpore ob severozapadni meji Indije.

Okoli njega so stali angleški in indijski častniki, vojaki, ženijske čete in saperji s svojimi krampji in lopatami, z municijo, strojnimi puškami, mezgi ter sploh z vsem, kar spada zraven, kadar odhaja bataljon na pot.

Končno so spravili mezge v vagono, naložil zadnje zaboje municije in v vagono je stopilo 750 mož, katerim sta načelovla polkovnik in njegov adjutant. Ko je bilo vse v redu, je hlapon odpeljal vlak v noč.

— Sahib, kahan jata? (Gospod kam gremo?) To vprašanje je šlo od ust do ust, toda angleški častniki so prav tako malo vedeli kakor preprosti indijski vojaki. Velika svetovna vojna je bila končana, tretja afghanska vojna še ni izbruhnila in ob meji je bilo še precej mirno. Nikakih govoric ni bilo slišati, iz katerih bi se dalo sklepati, da se kod kaj kuha.

Vlak je sopihal dalje ter vozil proti gorovju Kala Chita.

— Kam, za vraga, se peljemo? — je rekel poročnik Davis, ko se je zdramil iz sna, ko je malo prej zadremal.

— Zdaj smo osem milj od Campbellpore, — je odgovoril podporočnik Brant, ki je malo pred tem prišel iz Sandhursta iz vojaške šole.

— Brigadir bi rad videl vse oficirje v svojem vagonu, — je rekel nekdo.

— Tako, torej je tudi brigadir prišel? Kam, za vraga, neki gremo?

Med tem je vlak vozil naprej in polkovnik je končno razložil, kam gre njihova pot. Petero zločincev namreč straši v okraju ob Sohan reki. Ti ljudje so izvršili že pet umorov, in vsi napori policije, da jih ujame, so bili zaman. Večer prej so ti banditje napadli vasico Jabbi ter odvedli s seboj dve ženski. Deputi komisar je tedaj pozval vojaštvo na pomoč, ko je videl, da sam ničesar ne opravi.

Deputi komisar nam je povedal da je razpisana na glavo vsakega teh banditov nagrada 1.500 rupij, in sicer za živega ali mrtvega. — Banditje so bili dobro oboroženi in bilo je jasno, da se bodo obupno branili, ko bo enkrat v zagati. Banditje so dobro vedeli, da če se bodo dali ujeti živi, da bodo obešeni, zato je bilo pričakovati, da bodo drago prodali svoje življenje.

Kljub velikemu trudu nismo dobili nikakih poročil glede teh banditov. Ko se je zvečerilo, je bil vedno poslan mali oddelek nazaj v glavni stan, ki je donesel živila in druge potrebščine za naslednji dan. Skrbno smo preiskali vse vasi, toda o lopovih ni bilo nobenega sledu.

Končno pa se je vendar stvar obrnila. Glavni stan se je naselil v hiši Lal Saha, ki je bil kolovodja razbojnikov. Hiša je bila velika in je stala na pobočju griča sredi vasi.

— Tiči, ki jih iščemo, ne morejo biti daleč proč, — je dejal naš podpolkovnik, ko se je ogledal po sobi. Prijeli smo vse sorodnike razbojnikov ter jim rekli, da jih ne izpustimo prej, dokler ne povedo, kje so razbojniki. — Kje in kako dobivajo živila, to bi rad vedel, — je dejal podpolkovnik.

— Gospod, mi ne vemo ničesar, — so odgovorili sorodniki unisono.

Iskali smo še cela dva dni, toda sorodniki so bili še vedno lojalni razbojnikom ter so molčali kot grob.

Naslednjega dne pa je vzel kvartirmojster puško ter šel ven s svojim služabnikom. Dospevši v sosedno vas, sta vojaka zagledala nekega pošteno izgledajočega domačina, starega moža, ki ju je povabil na skodelico čaja.

Ko so stopili v sobo, je domačin vprašal kvartirmojstra:

— Ali išče vaš polk tukaj razbojnike?

— Da; sicer pa mislim, da to vsakdo ve, — je odgovoril kvartirmojster presenečen.

— In ne veste, kje so razbojniki? — je nadaljeval stari mož.

— Ne, želeli bi, da bi vedeli, — je odvrnil kvartirmojster, misleč pri tem na 1500 rupij nagrade.

— Jaz vam hočem povedati, — je rekel domačin ter pri tem odprl nekoliko duri, da vidi, če kdo ne prisluškuje. Nato je zadovoljno zaprl vrata ter sedel nazaj na svoj sedež.

— Ko je policija prvokrat zasledovala razbojnike, so slednji pobegnili preko meje k Jowakhi plemenu. Kmalu pa so se spet vrnili ter nadaljevali svoje zločinsko delovanje. Vrnili so se v hišo ter naredili podzemeljsko skrivališče, ki je zaprto z vrati v veliki sobi. Vi častniki živite torej v hiši, dočim so razbojniki pod vami.

— Hvala za pojasnilo, — je odvrnil kvartirmojster, — sedaj morava oditi.

Ko je prišel kvartirmojster nazaj, se je začelo iskanje. Pod izbo smo res našli skrito kled, toda o banditih nobenega sledu.

Med našim vojaštvom, ki je sestojalo iz domačinov - Indijcev je bil tudi neki gotovi Lal Khan, krasen, šest čevljev visok dečko, ki je bil pri ženskah pravi Don Juan. Zelo je bil ponosen na svoje vranječrne lase, ki si jih je vedno skrbno mazal z oljem. — Brez žensk si ta človek ne bi mogel misliti življenja, in že v tej vasi, kjer smo se ustavili, je imel malo ljubezensko aferico.

Naslednjega dne potem, ko smo preiskovali dotično klet, je stopil ta vojak pred adjutanta, ga strumno pozdravil ter rekel, da bi rad izpregovoril z njim par besed na samem. Ta je pribočniku povedal, da je čul, da se razbojniki skrivajo v neki skalnati votlini ob reki, ne daleč od vasi.

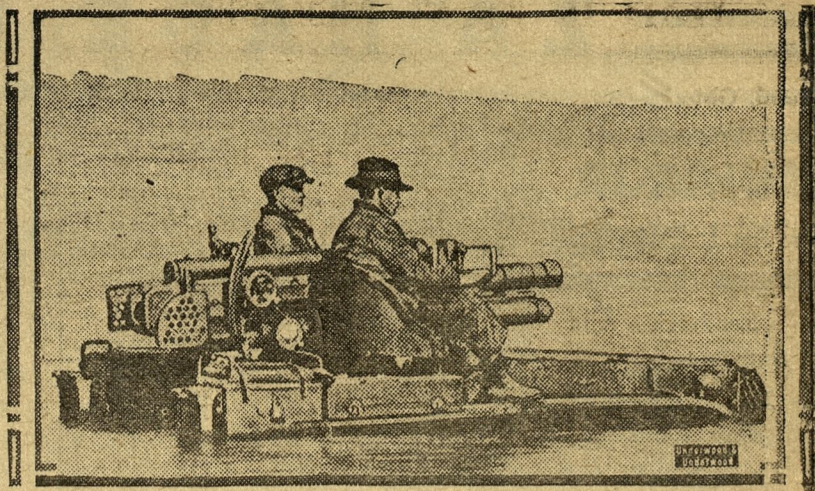
— Kdo ti je to povedal? — ga je vprašal adjutant.

— Neki prijatelj.

— Da, vsekakor prijatelj, toda kateri in kakšen prijatelj?

— Sahib, jaz imam v tej vasi nekaj bratrancev — pri tem je

NOV ARMADNI TRAKTOR.

Na sliki je videti nov traktor armade Združenih držav, ki razvija trideset milj brzine na uro, kadar je na kopnem, zamore voziti v hrib do 45 stopinj strmice, in kar je glavno, vozilo plava tudi na vodi, tako da ga ne ustavi nobena še tako široka reka.

šinil smehljaj preko obraza lepega Indijca — in eden od teh mi je povedal. Njegovega imena vam ne morem imenovati, sahib, toda dajte mi nekaj mož in preiskal bom okolico ob reki.

— Dobro, vse bo storjeno. — Hvala ti, Lal Khan. — Nato je dal adjutant svoj navodila. Stotinja C je imela oditi z majorjem in podporočnikom Byrantom na patroljo ob reki. Nekatero patrolje so že rekognoscirale teren ob reki, toda opazile niso nikakih skalnatih votlin.

Major je dal svoje zadnje instrukcije indijskim oficirjem in nekaj minut za tem so odšle patrolje navzgor ob reki. Eno teh patrolj je vodil Lal Khan. Gotovo se bo marsikateremu čitatelju čudno zdelo, da je bil cel oddelek pehote z bombami, puškami, bajoneti in strojnimi potrebnimi, da bi se ujelo teh par banditov.

Ob desetih se je Byrant s svojimi ljudmi ustavil, ukazal, naj si vsak poišče kritja, nakar je z daljnogledom pogledal proti nekim votlinam, ki so se nahajale na pečevju nad reko. Ena teh votlin je imela ravno dovolj veliko luknjo, da bi se človek lahko splazil skozi. Ta votlina se je nahajala nekako 40 čevljev nad vodo in približno 30 čevljev pod skrajnim vrhom pečine, ki je tvorila nekako streho. Naravnost idealno skrivališče za zločince! Ako so imeli zločinci lestev iz vrvi, katero so vsakikrat potegnili za seboj, tedaj so bili popolnoma varni pred vsakim presenečenjem.

Byrant je vzel par mož ter šel preiskati stvar.

— Prinesite lestev! — je zaklical Byrant vojakom. Skupina vojakov je odšla nazaj v vas, in ko se je vrnila z lestvo, je mladi poročnik pričel takoj plezati navzgor. Lestev ni dosegla do votline, toda poročnik se je oprijemal šopov trave ter plezal naprej.

Iz votline ni bilo še nikakega znaka, da se nahaja kdo v njej. Morda pa je bilo to samo orlovsko gnezdo?

Ko je priplezal mladi častnik do votline, je potegnil svoj revolver ter previdno pokukal v votlino.

Pok! — in iz votline je prifrčala krogla, ki je zletela mimo ušes mladega poročnika. Pok! Druga krogla mu je oprasnila lice. V naslednjem trenutku se je začul v votlini krik in bajonet je blisnil ven, tako da se mu je poročnik le z največjo težavo izognil.

Poročnik je izprevidel, da je tu gori brez moči. Ker je videl, kako veliki nevarnosti se izpostavlja, se je obrnil ter skočil v reko ter s plavanjem dosegel breg.

Vojna je bila torej napovedana! Zločinci so bili torej tam in kakor je bilo videti, se niso nameravali podati. Zločinci so pričeli strejati na vojaštvo na bregu ter so ranili troje mož, nato pa je njihov harambaša zakričal:

— To vam pošilja v pozdrav Lal Sah!

Vojaki na bregu so si naglo poiskali kritje ter od tam prežali proti votlini. Izprevideli smo, da bi bilo streljanje proti votlini brezuspešno, kajti banditje so se skrbno čuvali izpostavljanja. —

Nato se je priglasilo več prostovoljcev, ki so izjavili, da hočejo splezati navzgor ter vreči bombo v votlino. To sredstvo bi bilo sicer uspešno, toda mi nismo vedeli, če nimajo banditje v votlini tudi onih dveh žensk, ki so jih odvedli s seboj.

In ženski sta bili v votlini, kakor smo se kmalu prepričali. Pričela so se pogajanja, da bi izpustili ženski, toda banditje niso hoteli o tem ničesar slišati. — Ženski niti nočeta, da bi ju izpustili, — so zaklicali razbojniki, — tem (Nadaljevanje na 11. strani).

TISKARNA NAŠ DOM

261 E. 10th St. New York, N. Y.

Izvršuje vse društvene, trgovske in druge tiskovine po nizkih cenah. Vprašajte za cene pri nas, predno ste oddali delo drugam.

ZA NAŠE DOMOVE

KUHINJA

Piše Mrs. L. ZAKRAJŠEK

Sendviči.

(Nadaljevanje).

Piškin (kurji) sendvič št. 1. — Odstrani kožo od kurjega mesa. Oberi meso, ga dobro sesekljaj, prideni nekoliko na drobno zrezane zelene, eno žlico kuhane majoneze (za en sendvič), vse to dobro zmešaj, da se meso napoji z majonezo. Vzemi dva koščka kruha, obreži skorjo, namaži jih s surovim maslom in nato demijmes pripravljeno meso.

Piškin (kurji) sendvič št. 2. — Sesekljaj meso pečene ali kuhane kokoši. To deni v ponev z omako (zosom), vodo ali smetano da se omehča. Prideni nekoliko šurovega masla in ščepec popra. Ko se to kuha, dobro mešaj, da postane podobno pašti. Stresi na krožnik, da se ohladi in potem deni to med dva koščka kruha namazana s surovim maslom.

Sardinji sendvič. — Vzemi eno škatljo sardin, odlij olje, odstrani od sardin luske, jih sesekljaj na drobno, vzemi malo čebulo, jo na drobno sesekljaj, zmešaj s sardinami, popopraj in osoli. Namaži kruh s surovim maslom in prideni sardine.

Čebuljni sendvič. — Vzemi čebulo, jo na drobno zreži in dobro osoli ter pusti stati eno uro, da se dodobra nasoli. Nato jo dobro operi in ožmi. Prilij eno žlico jesiha in kani nekoliko olja ter malo popopraj. To deni med dva koščka kruha namazana s surovim maslom. Najboljši za ta sendvič je ržen ali kak drugačen kruh.

Motovilčen sendvič. — Operi dobro nekaj motovilca in ga nato popolnoma posuši s cunjjo. Sesekljaj na drobno nekaj trdo kuhanih jajc ter osoli in popopraj. — Odstrani iz motovilca stebila, ga na drobno zreži ter nato zmešaj z jajci in to mešanico deni med kruh z maslom namazan. Stisni tud inekaj kapljic limonovega soka.

Salatni sendvič. — Salatni sendvič se pripravi enako kakor motovilčen in sicer na ta način, da se rabi salata namesto motovilca.

Kumarčni sendvič. — Olupi kumare, dobro posoli ter jih pusti stati 3 do 4 ure, da se dobro prepacajo. Nalij nanje mrzle vode, jih dobro operi in ožmi. Prideni dve žlici olja in eno žlico jesiha, Namesto jesiha in olja rabiš tudi lahko samo majonezo ali pa samo kisló smetano. V vseh slučajih dobro pomešaj in deni potem zmed pomaslan kruh.

Jajčni sendvič. — Skušaj v trdo popolnoma sveža jajca in ko so mrzla, jih zreži na tanke zrezke ali šnitice. Vzemi pomaslen kruh, pregrni nanj solatno pero

in na to zrezana jajca. Na vrh deni zopet solatno pero in potem kruh. Jajca popopraj in osoli. —

Nekaj pripomb: — Pri sendvičih vselej obreži skorjo pri kruhu. Sendviči bodo ostali sveži, ako vsakega posebej dobro zaviješ v čist papir. To je priporočljivo zlasti, če se sendviči jemljejo na delo ali na pot ali so namenjeni za poznejši čas. — Ne dajaj svojemu možu samo suhega kruha, suhega mesa, sira ali jajc v sendviče, temveč vedno prideni kaj osvežujočega, kakor majonezo ali kaj sličnega. Sedaj, ko je dosti salate, priloži na kruh list salate ali čebule ali pa kumar. Taki sendviči bodo dosti bolj tehnili. Ne dajaj v pelco vedno eno in isto jed; nudi kolikor mogoče veliko sprememb.

Hišna opravila

Leseno posodo in orodje suši vedno na zraku, nikdar v bližini vroče peči, da se ne zverži in ne potemni. Neokusno je deske, ki pridejo v neposredno dotiko z jedjo, pomivati z milom. Na njih pripravljena jedila se navzamejo milovega okusa in duha. Redno pomivanje s sodo les potemni. — Pri mastnih predmetih, naprimer pri deskah za meso in slanino, se spoji kemičnim potom s tolsčo in tvori milo.

Jedilno orodje pomivaj vedno posebej. Ker se ročaji kaj radi snamejo, pazi, da ne pridejo v vročo vodo. Pa tudi rezila postanejo topa, če se v prevroči vodi umivajo.

Nože in vilice snažimo z drobnó sipo, stolčeno opeko ali s čistilnim prahom, ki se kupi v prodajalni. Na rezilo se potrese nekaj čistilnega prahu ter drgne z zamaškom iz plutovine tako dolgo, da je svetlo in čisto. Snažne zbrši z mehko volneno, potem s čisto platneno cunjjo. Prah med roglji pri vilicah odstraniš s krtačico, ki jo imej nalašč za to.

Temno barvo od jajčjih jedil odstraniš iz srebrnega jedilnega orodja, če ga drgneš s sajami, z drobnó soljo ali s salmijakom in z magnezijo.

Rjo na nožih in na vilicah lahko odpraviš tako-le: Rjasta mesta namoči s petrolejem ter pusti nekaj časa, da se odmočijo. — Nato jih drgni z gorko sipó ali s premogovim pepelom.

Tudi s krompirjem se jedilno orodje lahko snaži. Sirov krompir zreži, posipaj s čistilnim prahom in drgni z njim nož.

Ali pa zmešaj čistilni prašek s kisom ali s špiritom v gosto kašo s katero obdrgni rezilo in roglje.

Štedilnikovo ploščo pometi, če je potreba, zribaj s peskom, sicer pa samo z mokro cunjjo zbrši. Nato jo tanko namaži z zmesjo grafita in vode. Ko se nekoliko osuši, jo zlikaj s krtačo. Robokoli štedilnika osnaži z zmesjo pepela in vode. Še bolje je, če vzameš namesto vode kis in pe-

trolej. Tudi z gladilnim papirjem na katerega si kanila par kapljic petroleja, lepo osnažiš štedilnik.

Peči zdrigni z drobnim suhim peskom in zbrši s cunjjo ali papirjem.

Shramba. — Shramba bodi na suhem in hladnem kraju, a je oboje potrebno, da ostanejo jedila nepokvarjena. V vlažni shrambi jedila kmalu splesnijo in torej postanejo nerabna. Da nadležne muhe ne morejo do jedil, se omreži okno z gosto mrežo, vendar tako da se lahko odvzame. Jedila in piprave za jedila se hranijo na latvah, skoro tako kakor posoda v kuhinjski omari. Ako ni posebne shrambe za moko, se shranjuje tukaj tudi ta. Najbolj pripravne za to so skrinje s prostim pokrovom, razdeljene v več predalov. Gospodinja naj skrbi za to, da ne bo postavljala sladkih jedil poleg kislih, n. pr. sladko mleko poleg okisanih kumar itd. Lončke, v katerih se hrani kuhano sadje, je treba dobro povezati in pokriti, ravnotako tudi druge posodice, v katerih je sranjena kaka jed. Dobra gospodinja bo nadzorovala shrabo ravno tako kakor vsak drugi prostor v hiši. — Ako ima posebno shrambo za moko, jajca itd., mora pač skrbeti, da bo ta:

- a) vedno zelo suha,
- b) da se ne naselijo v njej ostudne živali, ščurki itd
- c) gleda naj večkrat tudi moko ter pazi, da se ne zaredi v njej črvi.

Včasih se kljub vsej pazljivosti in snažnosti vendarle pokažejo ščurki. Te poloviš najlažje ponoči. Posipaj vse razpoke v zidu in na ognjišču z rumenim praškom zoper mrčes, ki omami ščurke, da jih prav lahko pometeš v smetnišnico in pokončaš.

Muhe polovi v nalašč za to napravljene steklenice ali na papir nalepljen z lepom.

Ali zapri vrata in okna ter nabrizgaj z brizgalnico rumenega praška zoper mrčes. Kmalu padajo muhe omamljene na tla, nakar jih pometi ter popari s kropom. Muh se najgotovejše ubraniš, če skrbiš, da ne bodo ležali okrog jedilni ostanki ter — sploh gledaš na snažnost.

Kako je treba prati in likati zastore? — Bele in krembarvne zastore izpraši najprej dobro, potem jih zgani in jih namoči najprej v mehki vodi. Čez par ur jih izplakni nalahno ter jih namoči v drugi vodi, kateri primešaj skodelico bencina. Sedaj zastore nalahno menčaj in jih izperi v nekaterih čistih vodah, dokler niso popolnoma čisti. Zastorov ne smeš dosti ovijati, ker se sicer trgajo, niti jih ne smeš kuhati, — ker jih s tem poškoduješ. Skoraj suhe zastore škrobi v kuhanem gostem škrobu, izplakni jih nato v mrzli vodi ter jih obesi na primeren prostor, da se posušijo. — Če hočeš, da se ti zastori nič ne raztegnejo, jih napni mokre v o-

kvire, ki morajo biti nalašč zato napravljeni. Tudi zadošča, če privežeš primerno dolgo rjuho na kole ali na kako ravno ograjo ali na primerno dolge in široke deske; na to rjuho pritrdi zastor z zaponkami ravno po nitih za toliko časa, da se posuši. Če so bili zastori krembarvni in so izgubili v perilu svojo barvo, prideni škrobu, v katerem jih škrobiš, nekoliko okra ali kake druge rumene barve. Poizkušaj pa barvo prej na kaki drugi slični tkanini. — Sploh daš lahko zastorom poljubno barvo; v prodajalnah za barve dobiš različne barve, s katerimi lahko barvaš zastore. — Navadno dobiš zraven tudi navdilo, kako je treba uporabljati vsako posamezno barvo. Zastore likaj na veliki mizi še nekoliko vlažne in narobe. Pazi pa, da jih ne razvlečeš. Potegni jih po niti, bolj na širjavo kot na daljavo.

NAZNANILO

Čenjenim rojakom v Forest City naznanjamo, — da je Mr. Kamin naš polnpooblaščen zastopnik za Forest City in okolico vsled česar ga rojakom toplo priporočamo.

NAŠ DOM

New York, N. Y.
261 E. 10th St.

DVE HČERI AMERIŠKE REVOLUCIJE

Na siki sta dve pravi hčeri ameriške revolucije. Zgoraj je — Mrs. Lydia M. Henry, katere oče Thomas Purdy je bil pribočnik generala Washingtona. Spodaj pa je Mrs. Helen Barrett iz Richlanda, katere oče, John Van Dolson je prekoračil z Washingtonom reko Delaware.

Vrtnarstvo

Zelena uspeva v globoko pre-rahljani, v jeseni pognojena zemlji. Zalivanje z gnojnico po dežju ji prav dobro stori. Zelena se bolj debeli in ima lepšo obliko, če ji v avgustu porežemo stranske korenine in samo glavno pustimo.

Pesa. — Sadike vzgojimo v gorki gredi ali na prostem. Sredi marca sejemo lahko na prosto. Na gredo sadimo po pet vrst, po 25 cm narazen. Pesa ljubi rahlo, v jeseni pognojeno zemljo in pa solučno lego. V senci zrastle pesa je neokusna in tudi nima lepe barve. Ko peso populimo, ji odrežemo toliko listja, da ga za prst ostane. Tudi moramo paziti, da je med spravljenjem ne rani-mo, da pri kuhanju sok ne odteče.

Špinača. — Za spomlad sejemo špinačo že koncem avgusta. Če sejemo v vrste, napravimo štiri ali pet vrst na gredo. Ker napravi špinača veliko listja, ji moramo dati dobro pognojeno zemljo. Ob suhem vremenu jo je treba zalivati, sicer dobimo pusto in brezsočno listje. Zalivanje z gnoj-nico po dežju ji dobro dene. Pregosto špinačo je treba prepuliti, posebno važno je to za zimski čas, sicer nam jame gniti. V poletni vročini gre navadna špinača hitro v cvet. Manj občutljiva v tem oziru je špinača iz Nove Zelandije. Seme te špinače zelo nerado kali, zato ga denemo spomladi, preden ga nasadimo, namakat par dni v mlačno vodo. — Posamezna semena posadimo v cvetlične lončke, katere postavimo v razdalji 30 do 40 centimetrov z zemljo vred na prosto. — Špinača se zelo razraste in daje obilo listja.

Solata. Solate imamo veliko vrst. Zgodnjo glavno solato nam daje zimska vrsta. Seme se naseje koncem avgusta in sadike se presadijo na prosto meseca oktobra. Na grede napravimo pet ali šest vrst. V zimi, ko še ni snega, pokrijemo gredo s smrečjem. Spomladi prerahljamo zemljo in zalijemo solato z razredčeno gnojnico. Sredi maja jo lahko že režemo. Dobre vrste je rujava in rumena zimska solata.

Kakor hitro dopušča vreme, sejemo berivko in jo jamemo zbirati ali rezati, takoj, ko napravi nekaj lističev. Za zgodnjo glavno solato si vzgojimo sadike v gorki gredi. Da nam je ne zmanjka, jo vsake tri tedne nekoliko posejemo.

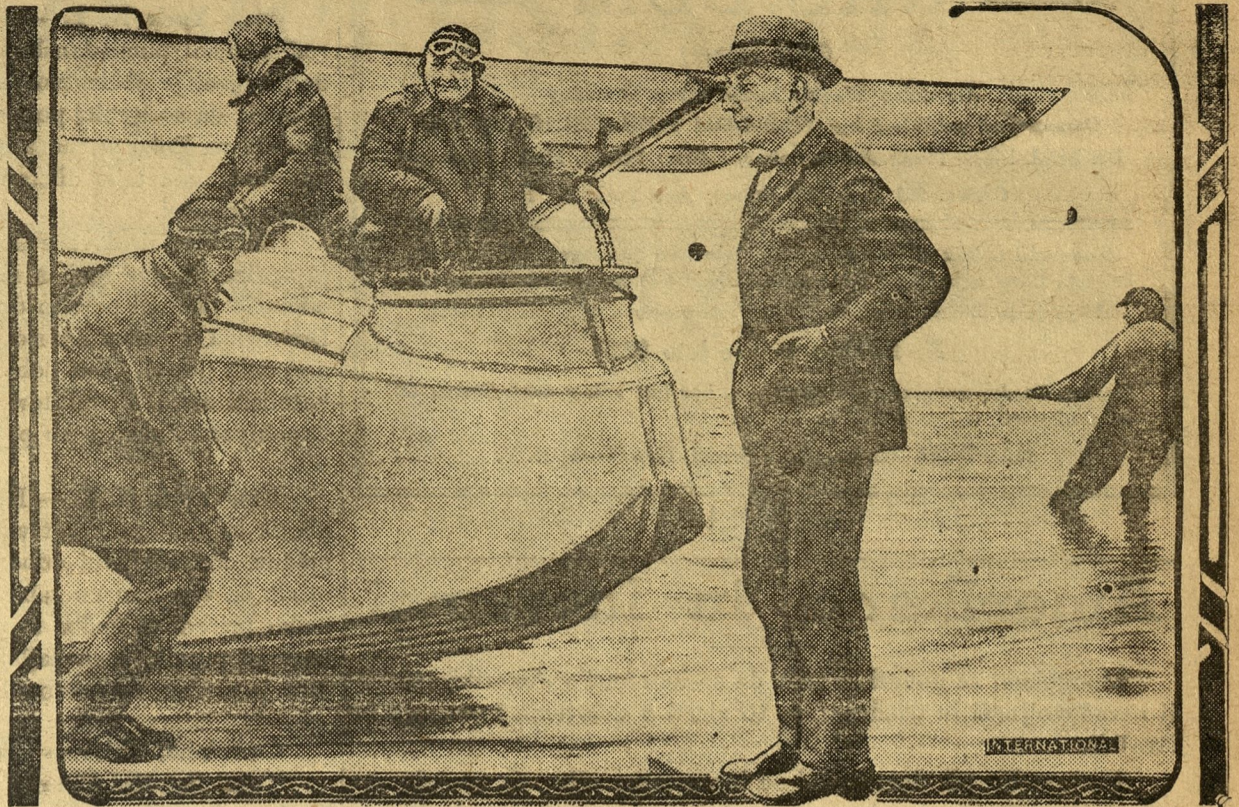
Solata zahteva dobro pogojeno rahlo zemljo. V pusti zemlji je trda in gre hitro v cvet. Zalivanje z razredčeno gnojnico ob deževnem vremenu ji zelo koristi.

Za seme moramo pustiti solato, ki napravi najlepše glave.

Endivijo sejemo junija do avgusta. Sadike posadimo na gredo v pet vrst. V šestih do osmih tednih doraste in se lahko poreže. — Širokolistnata endivija ni tako občutljiva kakor kodrasta.

Čebula. — Čebulo pridelujemo na dva načina. Z drobnimi čebulicami ali s semenom. Seme nasejemo marca meseca v gredo in presadimo sadike koncem aprila

KAPETAN AMUNDSSEN PREGLEDUJE SVOJE LETALO, S KATERIM POLETI NA TEČAJ

Na sliki je videti kapitana Roald Amundsena, znanega raziskovalca, ko pregleduje v Franciji svoje letalo, s katerim namerava poleteti na Severni tečaj. — Poskusni poleti so se dobro obnesli.

na prosto. Na gredo sadimo šest vrst. Čebulice za saditev kupimo ali si jih vzgojimo sami. Seme nasejemo meseca aprila v pusto zemljo. Ko začne listje veneti in so čebulice za lešnik debele, jih izrujemo in razgrnemo na solnce da dobro dozori. Na gredo damo 6 do 8 vrst. Ko se začne debela sušiti, jih vzamemo iz zemlje, sušimo še nekaj časa na solncu in spletemo s slamo v kite.

Česen. — Posamezne čebulice, iz katerih je sestavljen česen, se sade meseca aprila. Na gredo damo šest vrst. Česen uspeva v vsaki zemlji, posebno mu je po godu rahla prst.

Zdravstvo

Najvišje se moraj oceniti one vaje, pri katerih se napenjajo enakomerno vse važne mišice telesa; med te spada v prvi vrsti plavanje in rokoborba. Plavanju bi se moral priučiti vsak človek že v mladih letih. Dobro je, negovati več športnih vaj obenem; le na ta način se more ves život enakomerno izuriti.

Neobhodno potrebno je, da se človek seznanja s tem, kako da učinkujejo telesne vaje na zdravje pod različnimi pogoji. Ako so vaje natančno prikrojene telesnim silam, ako se izvršujejo v pravi meri in s potrebno previdnostjo, tedaj ima telo od njih sledeče koristi:

1. S tem, da je za čas vežbanja vsa pozornost možganov obrnjena na dotično vajo, se duh odpočije in čustva se pomirijo.

Vaje krepijo voljo in pospešujejo odločnost in pogum.

Mišice postanejo krepkejše in vztrajnejše; kadar opravljajo delo, dobivajo namreč več krvi nego kadar mirujejo, ko se obilneje hranijo, pa bolje rastejo. Lahko se je prepričati, da imajo osebe, ki redno vežbajo svoje telesne moči, krepke, debele in napete mišice.

Telesno gibanje pospešuje presnavljanje v mišičevju in v onih živčnih tkanih in vlakencih,

ki obvladujejo gibanje, delo se vrši na stroške hrane in zračnega kisika, ki ga uživamo več nego v času počitka. Moč, ki je počivala skrita v hrani, se ob tej preroditvi oživi in se očituje v obliki gibanja in toplote. V telesnih vajah imamo tedaj sredstvo, da moremo vplivati nekoliko tudi na delovanje onih organov, katerih

gibanja sicer nimamo v svoji oblasti.

Telesno gibanje je predpogo] dobrega in zdravega spanja. — Vsled živahnega presnavljanja, ki se vrši v delujočih mišicah, napravljajo se v njih gotove snovi, ki napravljajo ono prijetno utrujenost, ki ji sledi trdno, okrepujuče spanje brez sanj.

Dr. M. J. Pleše

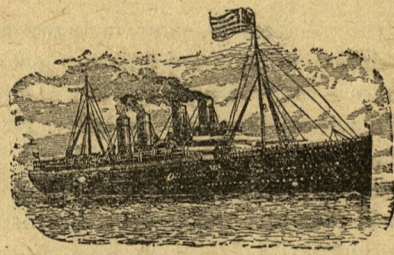
zobozdravnik

ordinira

242 East 72nd Street
New York City
ob ponedeljkih in petkih
Tel. Rhineland 2065

2399 Silver Street
Ridgewood
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 1445

Ob nedeljah ordinira po dogovoru.

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad, je v Vašo korist, da pišete naši tvrdki za pojasnila in ji poverite vse tozadavne posle. To bo za Vas pomenilo najboljšo postrežbo, zaradi katere je naša tvrdka splošno znana in priporočana! Imejte to na umu!

RAVNO TAKO JE V VAŠO KORIST, ako nam poverite vse posle, ki so v zvezi z dobavo Vaših sorodnikov in prijateljev iz starega kraja. Naša tvrdka Vam bo izdelala potrebne izjave (affidavite), poslala karto, nudila pomoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih so se mnogi javno zahvalili za točno postrežbo. —

POŠILJANJE DENARJA.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali zadnjo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Vse pošiljatve se nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

Denar pošiljamo ali po pošti ali potom brzojavnega pisma, ali po direktnem brzojavu.

Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno.

Za obilna naročila se Vam priporoča

SLOVENSKA BANKA

Zakrajsek & Česark

70 - 9th Ave.,

New York, N. Y.

NAŠ DOM

(Our Home)

Slovenian Weekly issued every Thursday

Owned and published by: NAŠ DOM PUBLISHING CO. Inc.
 Dr. M. J. Pleše, Pres.; Anton Šabec, Editor; Ignacij Hudé, Manager
 Office: 261 East 10th Street, New York, N. Y.

Slovenski tednik za gospodarstvo, izobrazbo in zabavo. Izhaja vsak četrtek. Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo. Naročnina, ki jo je poslati vnaprej, znaša \$2.00 za vse leto, \$1.00 za pol leta.

Za Evropo za vse leto \$2.50

Dopise, članke, naročnino in sploh vse, kar ima stik z uredništvom ali upravništvom, naj se pošlje na naslov:

NAŠ DOM, 261 East 10th Street, New York, N. Y.

Amerikanci in inozemci

Mnogokrat se govori in piše, da so inozemci v Ameriki največji nezadovoljneži in nasilneži, in to zlasti v delavskih razmerah in štrajkih.

Na temelju teh domnevanj se inozemcem očita, da snujejo zarote ter kujejo osnove, da z orožjem v roki izvedejo revolucijo. — Ali so oni, ki o inozemcih tako pišejo, sploh kdaj poskušali, da pronajdejo, kdo so tisti, ki so dozdej z orožjem v roki reševali štrajke? Mislimo, da tega še niso poskusili.

Vzemimo samo en primer.

Ako se je kje upotrebljevalo orožje v reševanju štrajkov, je bilo to v Herrinu, Illinois. Tamkaj je bilo jasno dokazano, da nosijo absolutno vso odgovornost onih dogodkov samo pravi, tu rojeni Amerikanci, kajti v okolišju, kjer se je dogajalo krvoprelitje, skoraj da ni inozemcev.

Enako je bilo v južnih krajih Zapadne Virginije, kjer se je vodila dolgo vrsto let krvava borba, dokler ni končno končala v obo-roženem uporu in državljanski vojni, v kateri je bilo več mrtvih in ranjenih.

Kdo so bili tisti, ki so, radi krivičnega postopanja premogarskih baronov, bili prisiljeni, da zgrabijo za orožje ter streljali na kompanijske stražnike in druge, katere so smatrali za svoje sovražnike? —

To niso bili inozemci, temveč ponosni, tu rojeni Amerikanci, ki se sploh boljše razumejo na orožje nego inozemci!

Kdo je tisti, ki neusmiljeno pobija in linča črnce ne samo v južnih, nego tudi v severnih državah Unije?

Nikomur ne pride na misel, da bi taka "junaštva" pripisoval inozemcem, kajti vsakdo ve, da slednji niso v vrstah Ku Klux Klana, ki je v enem samem letu učinil več okrutnosti nego vsi inozemci skupno.

V državah in industrijah, kjer je največ inozemcev, vlada največji red ob priliki stavk.

Rhode Island je država, v kateri je, napram broju prebivalcev, največ inozemcev, a iz te države se najmanj čuje o uporih in nasilju.

V New Yorku, Baltimoru ter v drugih velikih središčih delavstva je bilo v zadnjih letih nebroj štrajkov krojačev. Na tisoče delavcev, rojenih inozemcev, je opustilo svoje delo, in vse to se je izvršilo tako mirno in vzorno, da mnogi bližnji in daljni sosede tvornic, kjer so ti krojači delali, niso niti vedeli, da je v tvornici stavka.

Ameriška velikaška industrija železa in jekla počiva v glavnem na plečih inozemcev, priseljencev.

In ob priliki velikega štrajka eta 1919, edinih neredov in nasilj, ki so se dogodila, niso učinili inozemci, temveč policija in kompanijski biriči.

Zato so značilne besede, ki jih je glede na mirno provedbo onih stavk izrekel znani William Foster:

— Čakajte, da vidite, kaj se bo zgodilo, ko bodo morali tak štrajk voditi rojeni Amerikanci. . . Na temelju teh besed je jasno, da so rojeni Amerikanci mnogo bolj pripravljeni poslužiti se nasilnih sredstev v borbi, nego inozemci, katere se po krivem sodi, da bi se jih zamrzilo pred ameriško javnostjo. Starejši Amerikanci so sinovi revolucije in vnuki borec ter graničarjev, ki so znali z mečem v roki braniti svojo osebno svobodo. Zato je nesmiselna in krivična trditev, da so tukajšnji inozemci uporniki.

Inozemec je po svoji odgoji, v kateri je odrasel, dovetnejši napram novim političnim in industrijalnim idejam nego tu rojeni Amerikanec, toda ta inozemec se ne bori z bombami, nego z umom in uverjenjem.

* * *

Zgornji članek je bil objavljen v ameriški reviji "The Nation" in ker vsebuje le premnogo bridkih resnic, smo ga prevedli ter ponatisnili, da ga lahko čitajo tudi naši naročniki in čitatelji. — V splošnem vzeto so Amerikanci plemeniti ljudje, toda nič manjša resnica ni, da so Ku Klux Klanci rak rana na ameriškem narodnem telesu in da tvorijo linčarski umori skrajno žalostno poglavje ameriške, sicer vseskozi slavne zgodovine.

Naši dopisi

New York, N. Y. — Preteklo nedeljo je Slovenska godba priredila prvo spomladansko zabavo z igro Ben Hur. Dasi je to zelo dolga igra, je občinstvo pazljivo sledilo posameznim prizorom. To je znak, da so igralci pogodili svoje vloge in zadovoljili gledalce. — Resnici na ljubo se mora reči, da so vsi izborni igrali. Malokatera naselbina ima take diletante in mi neworški Slovenci smo lahko nanje ponosni.

Združena društva v Greater New Yorku bodo v nedeljo 11. maja vprizorila dve igri in sicer Skrivnostna brivnica in Dve teti. V odmorih nastopi pevsko društvo Danica v Venčku narodnih pesmi, Domovina v pesmi Dobro jutro in male deklice bodo zapele nekaj narodnih pesmi. Čisti dobiček je namenjen za pokritje stroškov za katoliški shod. Prireditelj se vrši v dvorani na Montrose Ave., v Brooklynu. Začetek ob petih popoldne. Poročevalec.

New York, N. Y. — Dne 1. junija priredi Joseph Pershak Band piknik na College Point v Riesenburbu. Pričetek ob dveh popoldne. Pripravljalni odbor je obljubil, da bo poskrbljeno v vseh ozirih za vsestransko zabavo in postrežbo, kakor je običajno vedno kadar priredi ta godba svojo zabavo. — Ker je ta prostor, kjer se bo vršil piknik, eden najlepših za društvene izlete v prosti naravi, zato je pričakovati mnogobrojnega poseta. Odbor.

Cleveland, Ohio. — Cenjeno uredništvo: —

Torej list Naš Dom bi rad zahajal vsak teden enkrat pod strehe domov naših rojakov in rojakinj po Ameriki. No, pred vrati te prav lepo pozdravljamo, toda predno ti dovolimo, da prihajaš redno vsak teden preko pragov naših hiš, ti stavimo par vprašanj in pogojev, kajti vsakemu se ne odpira naših vrat:

Znano ti je, da imamo Slovenci v Ameriki že več kot preveč listov, ki so ob pričetku svojega izhajanja obljubljali, da bodo pri-nasali same dobre in koristne članke ter stremeli za tem, da pospeše izobrazbo, gospodarstvo in splošen obstoj ter napredek našega naroda v Ameriki. Toda v pretežni večini so se take in enake obljube pozabile in večina tvojih prednikov piše in deluje ravno v nasprotno stran. Opazili smo v tvojih prvih izdajah tvoja stremjenja in namene, obljube itd., in zdi se nam vse povoljno, koristno in potrebno. Zatorej vedi in si zapomni, da vsak umni gospodar in gospodinja rada sprejmeta pod svojo streho vse, kar jima pomaga do boljšega obstanka, zadovoljstva, izobrazbe itd. Vse drugo, kar prihaja v hišo in ki je na nasprotnem stališču, se odslovi ob prvi priliki za vedno.

Če boš torej gledal na to, da boš deloval v smislu bratstva in solidarnosti, gledal, da se pospeši izobrazba in umetnost ter pustil vse strankarske prepire, mrznje, sovraštvo itd., Ti odpiramo vrata in te radi sprejmemo pod svoje strehe. Torej zdravstvuj in ne pozabi svoje odgovornosti!

Priloženo vam pošiljam potrdila in naročnino za osem celoletnih in enega polletnega naročnika, glede katerih pričakujem, da jim še ta teden pošljete list.

Frank Matoh, zastopnik.

Bridgeport, Ohio. — Cenjeni: —

Tu vam zopet pošiljam naročnino za 6 naročnikov in kakor je razvidno iz rezitnih listkov, sem vam poslal dozdej 32 naročnikov. Naša naselbina je majhna, vendar upam, da bom dobil še par naročnikov, kajti naznanjam vam, da je agitiranje za Naš Dom jako lahko ter se ga lahko odda vsakemu rojaku, neglede na njegovo prepričanje. Sporočam vam tudi, da je sedaj Naš Dom v naši naselbini najbolj razširjen list in morda je več samo obligatnih listov, ki so glasila raznih jednot in zvez.

Vas pozdravljam!

Louis Sustersic.

Lawrence, Pa. — Cenjeni: —

Sprejel sem rezitno knjižico, za kar se vam zahvaljujem. I.e pogumno naprej! Zaposlen sem sicer zelo, toda vidim, če stopim le nekoliko okrog rojakov, da vam bom dobil precej naročnikov. Vsak začetek je težak, pa menda je še najtežji v slovenskem novinarstvu. Ako mi bo le količkaj čas dopuščal, obiščem rojake v bližnji okolici ter upam, da vam pridobim precej naročnikov. Tudi s kakim dopisom se v kratkem oglasim.

Z rojaškim pozdravom!

Marko Rupnik.

Durant City, Pa. — Vaš list mi zelo ugaja in ga tudi zelo cenim. Največje vrednosti je, ker se ne meša v politiko in ker je poučljiv. Nobena slovenska hiša bi ne smela biti brez njega. Zato vam obljubljam, da ga bom priporočal ter zanj agitiral, kolikor bo v moji moči. Prilagam vam tudi naslov vašega novega naročnika, katerega obenem tudi priporočam kot zastopnika.

Josef Misich.

Miners Mills, Pa. — Cenjeno uredništvo: — Prejel sem par številčk Našega Doma in reči moram, da se dobro blago samo hvali, prav tako tudi Naš Dom. Že njegovo ime je tako ljubko, da se mora vsakemu prikupiti in čtivo je zanimivo, poučno in raznoliko. — Zahvalim se za ponudeno zastopstvo v naši naselbini, katero tudi prav rad sprejemam in potrudil se bom, da vam dobim čim več naročnikov. Kot pa vidim, so dozdej z malo izjemo že skoro vsi naročniki na Naš Dom v naši naselbini.

Z rojaškim pozdravom!

Frank Vidergar.

SLIKE IZ JUGOSLAVIJE

PREBIVALSTVO JUGOSLAVIJE

(Dalje.)

Po splošnem ljudskem štetju, ki se je izvršilo dne 31. januarja 1921, znaša število prebivalstva v Jugoslaviji 12 milijonov. V deželah, ki sestavljajo danes Jugoslavijo, je bilo leta 1910 skupno 12.600.000 prebivalcev. — Žrtve grozne svetovne vojne, ki nam je prinesla osvoboditev, so bile pri nas, osobito pa v Srbiji, silno velike. Ne le, da se prebivalstvo ni nič pomnožilo, kakor je bilo doslej vedno običajno, namreč vsako leto za 15 odstotkov, marveč se je celo za 600.000 ljudi skrčilo.

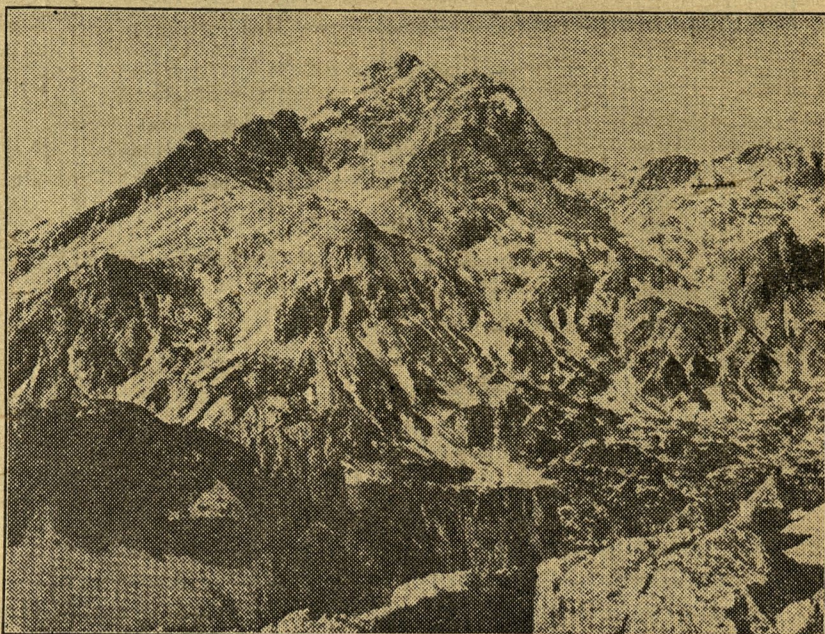
Povprečno pride v Jugoslaviji na vsak km 48 ljudi. Jugoslavija tedaj ni posebno gosto naseljena; mnoge evropske države so pogostejše naseljene, posebno one, ki imajo najboljše in obširno razvito tudi industrijo. V Italiji znaša povprečno gostota 128, v Belgiji 260, v Angliji 48, v Nemčiji 120, Češkoslovaški 100, v Poljski 96, v Franciji 74. Približno enako gostoto pa imajo agrarne države Romunija 52, Bolgarska 42, Španija 42, Grčija 39, nekatere pa tudi mnogo manjšo, n. pr. Rusija 17, Švedska 13, Finska 9, Norveška 8. Gostota se pri nas lahko še zelo poveča, bodisi z industrializacijo kot s kolonizacijo. Najgostejše naseljena naša pokrajina je Vojvodina, kjer je 72 ljudi na kvadratni kilometer. Za njo pride Slovenija, 65 na kvadratni kilometer, toda velik del Slovenije je visokogorski in hribovit svet, pokrit z gozdi ali celo golo skalovje, dočim je vsa Vojvodina ravna v poljih ter travnikih; zato je pravzaprav na Slovenskem prebivalstvo mnogo gostejše naseljeno. Kjer je gostota prevelika, govorimo o preoblijudenosti dežele; kjer pride na vsako družino premalo zemljišča, si morajo iskati ljudje nadomestila v obrti ter industriji; ako se ta še ni razvila, nastopi izseljevanje, kakor je bilo pred vojno zlasti v Sloveniji, Hrvatski ter Dalmaciji. — Na tretjem mestu po gostoti se nahaja Hrvatska - Slavonija (62 na km), na četrtem severna Srbija, 53, nato slede Dalmacija, 51, Bosna-Hercegovina, 37, Južna Srbija 33 in naposled Črna gora 20.

Prebivalstvo po narodnosti. — Naša država je narodna država, to je politična tvorba troimenega naroda srbo-hrvatsko-slovenskega. —

Jugoslovani sicer ne bivajo v njej sami, tvorijo pa vendar ogromno večino prebivalstva. — namreč deset milijonov duš, to je 85 odstotkov vsega prebivalstva; od teh je Slovencev 1.024.000.

Okrog 15 odstotkov prebivalstva Jugoslavije pripada drugim narodnostim. Ti drugorodci, ki so se tekom stoletij naselili med jugoslovansko prebivalstvo, so najbolj zastopani ob mejah. Izmed naših narodnih manjšin so

Nedaleč od italijanske meje, ki se je kakor oster nož zasekala v naše narodno telo, kipi v nebo silni čuvar naše domovine — strmi, kršni in divni Triglav. Ta silni vrh stoji na braniku naših pravic in posadil ga je tja sam Stvarnik, da nam bo v pomoč ob času, ko bo pohlep naših sosedov segel s svojo grabežljivo roko po naši divni zemlji. — Triglav je car mogočnih Julijskih Alp ter je visok 2685 metrov ter je najvišja gora v Jugoslaviji.

nam po jeziku najsorodnejši druge tri četrtine Čehoslovakov, ogi Slovani (202.000), od katerih stali so Poljaki in Rusini.

Madžarov je ostalo v Jugoslaviji 470.000, velika večina jih biva v Vojvodini, ostali pa v Slavoniji in Prekmurju.

Arnavti ali Albanci, ki jih je 480.000, bivajo le v Južni Srbiji, samo nekaj malega jih je ob južni meji v Črni gori.

Romunov živi v naši državi — 180.000, in hicer večji del v severnem kotu severovzhodne Srbije, a manjši v Banatu. V Južni Srbiji biva tudi 9000 takoimenovanih madekonskih Romanov, ki s enazivajo tudi Arumuni, kucvlahi ali tudi Cincari; bivajo v nekaterih mestih in po planinah v Južni Srbiji.

Turkov je v Jugoslaviji okrog 150.000; žive le v Južni Srbiji in sicer skoro le po mestih.

Poleg tega je v naši državi še nekaj manj številnih narodnih manjšin, kakor so židje, ki žive v mestih in se poslužujejo v Hrvatski - Slavoniji najraje nemškega jezika, dočim je v Bosni in Južni Srbiji španski žargon njihova materinščina. Vseh židov v Jugoslaviji je 64.000. Posebej je omeniti še cigane, ki so v južnih predelih znatneje zastopani. — pečajo se največ s kovaško obrtjo in s sviranjem.

Po veri je Jugoslavija zelo raznolika. Najštevilnejše so zastopane tri konfesije: pravoslavna, katoliška in muslimanska. Absol-

lutne večine sicer nima nobena vera, vendar so relativno na prvem mestu pravoslavni, katerim pripada okroglo 5.6 milijonov prebivalstva. Na drugem mestu so katoliki, ki jih je 4.8 milijonov to je 40 odstotkov, in na tretjem muslimani, katerim se prišteva 1 milijon 400.000 ljudi. Protestantov je 210.000.

V splošnem je večja južnovzhodna polovica države pretežno pravoslavna, manjša severozapadna pa je pretežno katoliška. Muslimani bivajo le v Bosni - Hercegovini in v Južni Srbiji. Protestantje po narodnosti Nemci so za stopani največ v Vojvodini, nekoliko tudi v Slavoniji in Prekmurju, kjer je okrog 27.000 Slovencev v Lutrovi veri.

Duševna kultura prebivalstva.

Cerkev. — Pravoslavni nimajo vidnega skupnega cerkvenega poglavarja, marveč ima vsaka država samostojno cerkveno organizacijo. Po ustanovitvi države Srbov, Hrvatov in Slovencev so se razni, dotlej ločeni deli pravoslavne cerkve ujedinili v enotno organizacijo, kateri na čelu stoji srbsko-pravoslavni patrijarh. — Podrejeni so mu metropolit ali nadškofje, ki jih je šest, episkopi (škofje) in duhovniki.

Rimsko-katoliški verniki imajo papeža kot vrhovnega cerkvenega poglavarja. Nadškofov je v Jugoslaviji 5; podrejeni so jim škofje, dekani in naposled nižja duhovščina. Grško - katoliški verniki ali unijati imajo svojo ško-

fijo v Križevcih v Hrvatski.

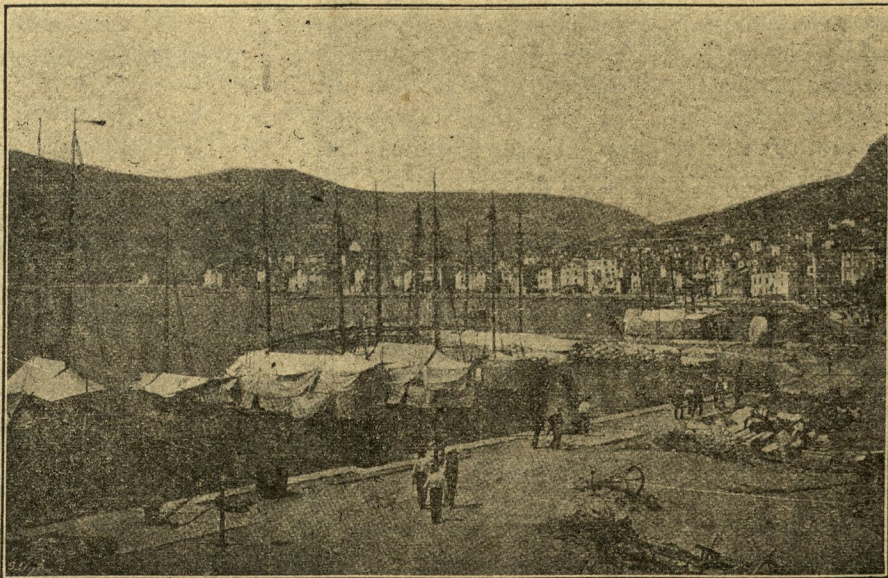
Muslimanom v Bosni načeluje reis-el-ulema, ki je v verskem oziru podrejen kalifu v Carigradu.

Šolstvo. — Velik del Jugoslavije je bil še donedavno pod turškim gospodstvom, ki je onemogočalo razvoj in napredek ljudske omike. Zato je ljudska prosveta v nekaterih pokrajinah zelo zaostala, najbolj pa v Južni Srbiji; število analfabetov ali nepismenih, to je takih, ki ne znajo čitati in pisati, je tamkaj jako veliko. Največ je pismenih v onih pokrajinah, ki niso bile nikdar pod turškim jarmom (Slovenija) in za tem v onih, ki so se najprej osvobodile izpod njega (Vojvodina, Hrvatska - Slavonija, Dalmacija). Toda prirojena ljudska nadarjenost je v vseh pokrajinah zelo velika.

Imamo ljudske, srednje, strokovne in visoke šole. Obisk ljudske šole je sicer povsod obvezen, toda v resnici v južnih predelih še mnogo otrok nimá šolskega pouka, ker primanjkuje šol in učiteljev. Izmed srednjih šol je največ realnih gimnazij in le malo humanitarnih gimnazij in prav tako malo tudi realk. Strokovne šole so učiteljska, trgovske, obrtne, pomorske in druge slične šole.

Visoke šole imamo tri, v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. — Poleg tega pa je še pravna fakulteta v Subotici in filozofska fakulteta v Skoplju.

(Dalje)

JUGOSLOVANSKO

PRISTANIŠČE

BAŠKA

NA OTOKU

KRKU

MOJI DOŽIVLJAJI V TIBETU

Spisal Sven Hedir, slavni raziskovalec nepoznanih delov sveta
Prevel — A. Š.

— Torej se vrnite ter pozdravite ostale. Jaz pridem za vami. Naslednjega dne sem izvršil svoje delo ter se vrnil nazaj v glavni stan. Tibetanci so kukali iz svojih šotorov kakor krti iz svojih krtin, ko sem dospel. Nato sem dal poklicati njihove glavarje v šotor Muhameda Ize.

Pršli so takoj, se globoko priklonili in iztegnili jezike iz svojih ust. Sedaj se mi ejzazdel ta čudoviti pozdrav kakor prava porogljiva grimasa. Največjega od njih, oblečenega v moder kožuh in s sabljo za pasom, sem le predobro poznal. Ta človek je bil namreč leta 1901, ko smo taborili ob bregovih reke Tšargut-tso, v spremstvu namestnika Hladše Tseringa.

— Ali je Hladše Tsering še vedno governer v Naksangu?

— Da. In po utranjim pride sem.

— Pride li spet v spremstvu petstotih jezdecev, kakor zadnjič?

— Ne, Bombo Tšimbo; on ve, da vas take čete ne uženejo v kozji rog. Vendar upa, da se boste uklonili njegovim željam.

Naslednjega dne so prispeli nadaljni jezdeci, ki so opravičevali namestnika, ker je zavlekel svoj prihod. Bal sem se že, da je vse skupaj prevara, samo da bi me zadržali. Toda Tibetanci so mi zagotavljali: — Bombo Tšimbo, ako ne bo namestnika v treh dneh tu nam ukažeš lahko glave porezati.

— No, to menda ne bo potrebno, — sem odgovoril. — Toda če ne bo tako, kakor pravite, mi boste morali dati deset konj kot odškodnino.

— Radi, — so odvrnili ter podpisali celo tozadevno pismeno pogodbo. Toda svoje konje so lahko obdržali. Kajti na večer dne 11. januarja se je prikazala izza gričev četa jezdecev in čez nekaj časa je zrastle nedaleč od nas iz tal cela vrsta šotorov, natančno tako kot pred šestimi leti. Eden teh šotorov je bil velik in modrobel, torej gotovo šotor poveljnika. Nato pa je prispela v diru še druga kavalkada. Prvi jezdec je bil očitvidno star mož, kajti na konju je sedel ves sključen ter je popolnoma izginjal v svojih kožuhih iz rdečega bašlika.

— To je Hladše Tsering, — je završalo v taborišču. Prišleci so bili očitvidno premrli od mraza. Poskakali so raz konj, položili puške na zemljo ter takoj zlezli v šotore, dočim so ljudje, ki so že prej prispeli, razsedlali konje ter jih spustili na pašo. Sicer pa nismo dotičnega večera čuli ničesar drugega o namestniku ali njegovem spremstvu.

11. Moj stari prijatelj Hladše Tsering.

Ko se je zdnilo je dal namestnik vprašati, kdo od naju dveh naj drugega obiše. Jaz sem mu sporočil, da ga bom pozneje sprejel, nato pa sem se obrnil na svojem ležišču ter spal naprej. Vedel sem, da se nikamor ne mudi.

Ko sem vstal in ko so pospravili moj šotor ter ga pripravili za sprejem gosta, sem mu dal javiti, da sem pripravljen na njegov obisk. Pred njegov šotor so pripeljali dva konja, na katera sta sedla dva Tibetanca, nakar so se zbrali vsi Tibetanci okoli teh konj in ves ta sprevod se je napotil proti našemu taborišču.

Jaz sem jim šel naproti. Namestnik je razjahal: bil je res moj stari prijatelj Hladše Tsering, kateremu sem dal leta 1901 toliko opravka. Pozdravila sva se pristrčno in malo je manjkalo, da se nisva objela. Svojega gosta sem odvedel nato, držeč ga pod pazduho, v moj šotor, ki je bil dobro zakurjen, in tamkaj sem mu odkazal častno mesto. Njegov spremljevalec in tajnik, neki Lama, je sedel ob njegovo stran, jaz pa sem sedel po turškem načinu na svojo posteljo njemu nasproti. Poleg mene je stal Muhamed Iza kot tolmač; on je imel na sebi živordeče pražnje oblačilo in na glavi z zlatom vezen turban.

Nato, ko se mukazal ponuditi cigarete, smo govorili najprej o potih usode, ki nas je po tolikih letih zopet dovedla skupaj. Nato pa je pričel Hladše Tsering s skrbipolnim izrazom na svojem licu:

— Prišel sem osebno v vaše taborišče, da vas prosim, da nemudoma zapustite mojo provinco Naksang. Saj veste, da je vsakemu Evropejcu strogo prepovedano potovati po Tibetu. Težko če veste, kaj se mi je prigodilo pred petimi leti: jaz sem moral takrat plačati kot ogromno globo vsoto in sem ruiniiran. Mi smo sicer stari prijatelji, toda vam na ljubo se vendar ne morem zopet izpostavljati novim nevarnostim in težkočam!

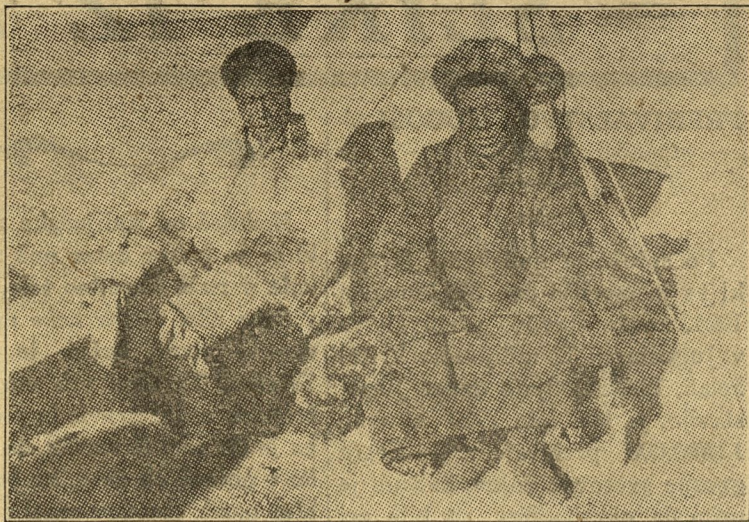
— In vi, Hladše Tsering, pa tudi ne morete zahtevati, da bi radi vas podvzel zopet povratno zimsko potovanje v Tšang-tang. — Pred pol letom sem odpotoval s 130 živalmi iz Ladaka, sedaj jih imam samo še 9. Sicer pa tudi nimate nikake moči čez Evropejca.

— Osebno je meni popolnoma vseeno, kam potujete. Radi mene tudi lahko v Šigatse, toda samo ne skozi mojo provinco. Če pa hočete iti tja iz Dangra-jum-tso, nimam ničesar proti temu.

— Taši Lama me pričakuje v svojem glavnem mestu, in samo on ima pravičo ovirati me na potovanju.

— Naksang je pod vlado Dalaj Lame v Lhasi, ne pa pod vlado Taši Lame (ištotako svetem cerkvenem knezu v Taši Lumpo).

— Vsekakor ne mislim zapustiti provinc Naksang prej, dokler mi sam Taši Lama ne izjavi, da mi je pot tu zaprta. Po-

Namestnik Hladše Tsering in njegov tajnik.

leg tega pa pričakujem tudi pošto, ki mi ima biti doposlana iz Gynagtse v Dangra-jum-tso.

— Kako pa mi morete dokazati, da bo Taši Lama sploh dovolil prinesiti vašo pošto v deželo? Ali imate kak pasuš od njega ali iz Lhase?

— Poslal bom dva svoja Lakada k zastopniku indijske vlade v Gynagtse, in če tudi od njega dobim sporočilo, da se mi vsled političnega položaja prepoveduje nadaljno potovanje, tedaj zapustim provinco Naksang.

— Jaz nisem zato tu, da bi vam bil na uslugo. Tudi vašim ljudem je dežela zaprta. Nikakor ne mislim zapustiti tega kraja prej, kot da se vi vrnete proti severu.

— In jaz se ne mislim ganiti z mesta prej, kakor da dobim sporočilo iz Gynagtse.

— Mi vendar ne moremo ostati v tej puščavi cele mesece! Od česa hočete živeti? Oni redki nomadi, ki so tu, so ubožni.

— O, ob južnem bregu jezera je šotorov in živine v izobilju. — V najslabšem slučaju pa se lahko preživimo z lovom.

Napram tej moji trdovratnosti je bil Hladše Tsering brez moči, zato se je poslovil, da se najprej posvetuje s svojimi ljudmi.

Ko sem mu popoldne, spremljan od Roberta in Muhamed Ize, vrnil obisk, sem videl, da enači njegov velik šotor pravcatemu skladišču. Tu so ležale vreče riža in pražene moke, veliki zavoji čaja, zaviti v rdeč kitajski papir, cele zaklane ovce in še druga živila. — Očitvidno se je moj prijatelj pripravil na dolgo čakanje. Poleg tega pa je imel s seboj tudi cel arzenal: puške, sablje, sulice in nože, posodo, konjsko opravo, sedla in pogrinjala, uprav kakor da bi šel na dolgotrajajoč bojni pohod.

Sedli smo na mehke blazine, pokrite s preprogami. Jaz sem sedel poleg Hladše Tseringa pred nizko, rdeče barvano mizico, v desnem kotu šotora pa so goreli v sijajnih medenih posodih stenji pred podobami tibetanskih bogov.

Governer je dal servirati čaj in razprava se je znova pričela. Toda dospeli nismo nikamor, kajti Hladše Tsering je sedaj odločno izjavil, da me ne sme pod nobenimi pogoji pustiti potovati niti do Dangra-jum-tso, kajti to jezero je sveto in je že zastraženo od straž.

— Pot proti zapadu je torej tudi zaprta? — sem vprašal.

— Da, ne smete ne proti jugu, ne proti vzhodu ali zapadu.

— Kam, za božjo voljo, pa smem?

— Nikamor; tu morate čakati.

— Ali smem vsaj poslati sporočilo v Gyagtse?

(Dalje)

JOSEPH CESARK REAL ESTATE

Prodaja hiše in lote. Odprto ves dan do 9 zvečer.

42 Halleck Ave. Ridgewood, L. I.

Telephon: Evergreen 6566

JOHN SIMONČIČ

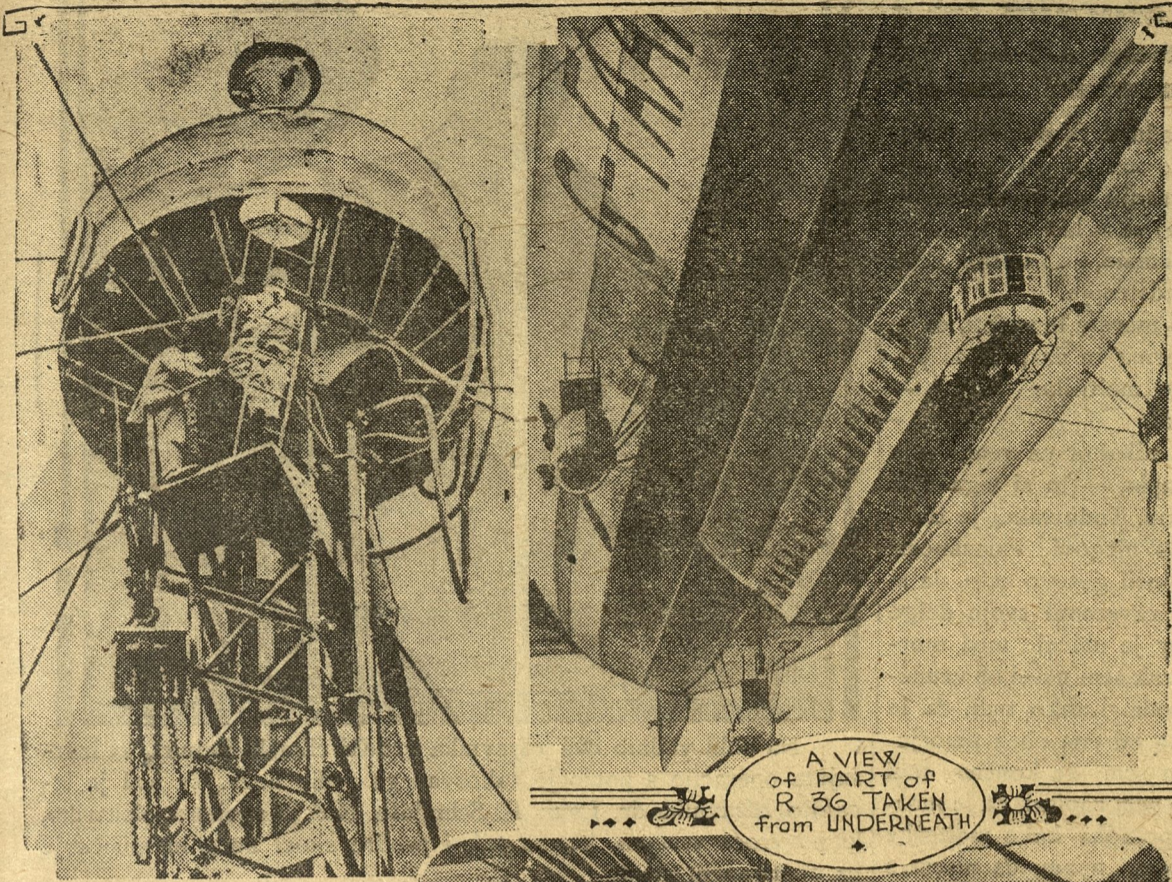
slovenski krojač izdeluje nove in popravlja stare
obleke po zmernih cenah.

272 IRVING AVE., Blizu MYRTLE AVE.

BROOKLYN, N. Y.

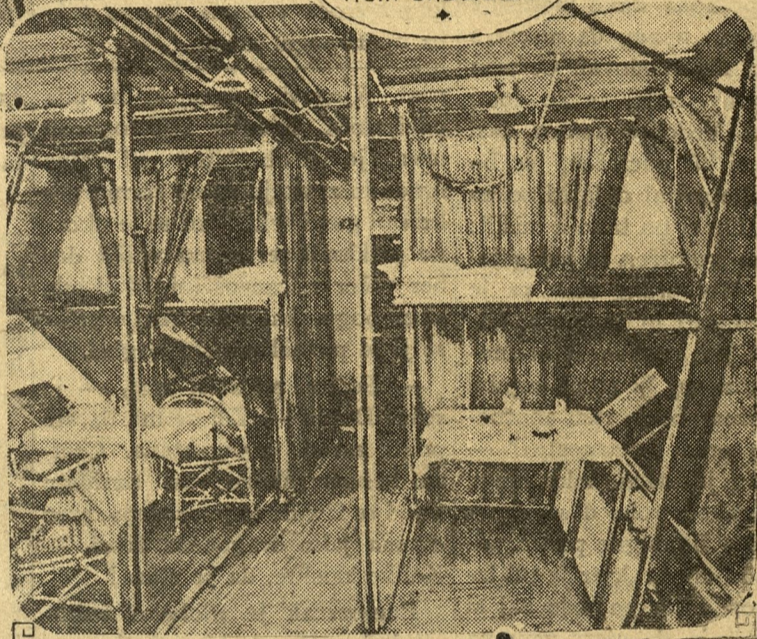
Telefon: FOXCRAFT 7862

NOV NEMŠKI ZRAČNI ORJAK

TOP OF MOORING-MAST OF R 36.

A VIEW OF PART OF R 36 TAKEN FROM UNDERNEATH

SLEEPING-BERTHS and DINING-ROOM WITH TABLES LAID.

V velikih delavnicah nemške družbe za izdelovanje zrakoplovov, v Friedrichshafnu, se dela sedaj s polno paro, da se dovrši orjaški zrakoplov tipa Zeppelin. Ta zrakoplov je že napolnjen s plinom in te dni bo podvzel že svoj prvi poskusni polet in sicer v okolici Bodensee. Ta zračni brod je zgrajen po naročilu ameriške vlade ter mora biti izročen s strani Nemčije Ameriki na račun vojnih reparacij. Ta zrakoplov je določen za prevažanje pošte in potnikov med Ameriko in Evropo ter obratno.

Novi zrakoplov, ki bo nosil oznako L. Z. 26, bo rezultat vseh tehničnih izkušenj in izboljšanj. Vse skušnje, ki so si jih stekli Nemci zlasti tekom vojne na svojih zepelinkah, bodo udejstvovane na tem zračnem velikanu. Ta novi zrakoplov je izborno in solidno zgrajen ter je po svoji obliki povsem sličen bojnim zepelinkam nemškega tipa. Dolžina tega zrakoplova znaša preko 200 metrov, premer po sredi 27 metrov, a največja višina znaša 31 metrov. V notranjščino zrakoplova gre 70.000 kubičnih metrov plina. Zrakoplov je težak 41.300 kilogramov, a dvigne in lahko nosi sto potnikov ter gazolina in prtljage v skupni teži 41 ton.

Posebna pažnja je posvečena motorjem. Za ta zrakoplov, ki bo plovil prek oceanov, je bilo potrebno zgraditi take motorje in stroje, ki pri največji odpornosti in najmanjšem potrošku na gorivu dajejo največjo moč in brzino. Pri gradnji tega zrakoplova so bile merodajne poslednje vožnje in izkustva dveh zrakoplovov tega tipa, namreč francoskega zrakoplova Dixmude, ki je padel v ocean ter ponesrečil, in ameriškega zrakoplova Shenandoah, ki je bil rešen samo vsled izkušenj in prisotnosti duha nemškega kapitana Anton Heinen-a, ki se je nahajal k sreči na zrakoplovu, ko

je slednjega odtrgal vihar od njegovega sidrišča. Pokazalo se je, da dosedanji motorji na zrakoplovih niso bili dovolj silni in močni, da bi mogli kljubovati viharjem in neurju. Vsled tega je število motorjev na tem zrakoplovu ostalo isto — namreč devet — toda njihova moč je bila povišana od 260 konjskih sil na 400. Sicer pa se ti motorji razlikujejo tudi v drugih ozirih od dosedanjih motorjev na zrakoplovih, zato se graditelji tega zrakoplova trdno nadejajo, da bo mogel ta zračni orjak kljubovati vsem viharjem in nevihtam, ki ga bodo zalotile na potovanjih nad oceanom.

Ta zrakoplov ima šest velikih gondel, ki so zgrajene liki male ladjice ter omogočujejo izkrcavanje in vkrcavanje tako na morju kakor na kopnem. Petero teh gondol je odločenih samo za motorje in v vsaki je motor tipa Maibach z dvanajstimi cilindri, ki proizvaja 400 konjskih sil. — Prednja gondola sestoji iz dveh delov. V prednjem delu, ki je odločen za navigatorje in vodnike zrakoplova, je povsem moderno urejena navtična ali pomorska kabina, za to se nahaja poveljni-kova kabina, dve kabini za častnike, skupni salon ter osem manjših kabin za moštvo. Vse te kabine so vezane druga z drugo s

hodnikom, ki vodi tudi k oddelku za potnike. Ta del sestoji tudi iz petih večjih prostorov, v katerih vsakem se lahko udobno nastani 15 do 20 oseb. Ti oddelki se zvečer pretvorijo v udobne spalnice, kakršne so v najboljših hotelih; opremljene so tudi s kopalnicami s vročo in mrzlo vodo. — Kuhinja je obita z aluminijem ter ima električno peč. V notranjosti zrakoplova, kamor se lahko pride iz vsakega oddelka po stopnicah, se nahaja prostor, kjer je prostora za 20.000 funtov pošte in prtljage. Srednja brzina znaša 70 do 75 milj na uro, a maksimalna brzina do devetdeset milj na uro.

Polet preko oceana bodo podvzeli koncem meseca maja ali početkom junija. Sedaj pa prihajajo v Ameriko naknadna poročila, da je polet odgoden na nekoliko kasneje, ker žele zrakoplov preje temeljito preizkusiti v Nemčiji. Zrakoplov bo letel v Ameriko preko Švice in Francije do Biskajskega zaliva, odtam pa naravnost preko oceana. Naravno je, da je ta polet vezan z atmosferskimi prilikami, zato je lahko mogoče, da se bo polet pričel s kakšno drugo točko preko Atlantskega oceana.

Iz Londona pa te dni javljajo, da se vrše, na Angleškem velike

priprave za polet na Severni tečaj. Pri teh pripravah sodelujejo najznamenitejši angleški aeronavtični veščaki, med njimi znani komander F. M. Boothby.

Ta polet se ima izvršiti z orjaškim angleškim zrakoplovom R-36 in to meseca julija.

Po dosedanjih načrtih bo zrakoplov odletel iz Pulhama v Norfolk, in kakor računajo strokovnjaki, bo celo potovanje trajalo komaj štiri dni — dva dni na Severni tečaj, dva dni nazaj.

Daljava v zračni liniji znaša od tam do Severnega tečaja 2.700 milj. Veščaki trde, da so nevarnosti tega poleta mnogo manje kot pa one, katerim se izpostavi zrakoplov, ki hoče poleteti preko oceana.

Za ta polet so izmenjali na tem zrakoplovu četvero strojev, ki rabijo parafin in hidrogen.

Na Angleškem so uverjeni, da Združene države ne bodo podvzele prej nameravanega poleta na Severni tečaj nego oni sami, in da bodo Angleži prekosili Amerikance. Kakor znano, se pripravljajo tudi Amerikanci za polet na Severni tečaj, in sicer s svojim orjaškim zračnim brodom "Shenandoah", katerega vodi slavni nemški aeronavtik, kapitan Anton Heinen. Posadka tega ameriškega zračnega broda je nedavno enodušno izjavila, da podvzame z veseljem ta polet, toda le pod vodstvom in poveljstvom tega izkušenega Nemca.

OCENA "NAŠEGA DOMA" V DOMOVINI.

Naši ameriški rojaki so nam z nešteti dopisi priznanja in z mnogobrojnimi naročninami dokazali, da jim list Naš Dom ugaja in da jim je dobrodošel. —

Kakor našim tukajšnjim rojakom, tako ugaja Naš Dom tudi našim rojakom v stari domovini, kar nam svedoči različna tozadevna pisma, ki smo jih prejeli iz Slovenije in dopis našega mladega in nadarjenega akademičnega slikarja in kiparja, Toneta Kralja.

Sedaj pa smo prejeli iz stare domovine par izvodov "Slovenskega Naroda", najstarejšega dnevnika v Sloveniji. — Ta list z dne 21. marca t. l. št. 67 piše o našem listu med drugim sledeče:

"Prva številka "Našega Doma" ki izhaja v New Yorku, prinaša poziv slovensko - ameriški javnosti, naj se naroča na "Naš Dom". Njegova lepa in bogata vsebina pričča, da je storjen nov, važen korak na polju prosvete med našimi rojaki v Ameriki".

Ponosni smo na sodbo tega patriarhalnega slovenskega dnevnika in z zadoščenjem beležimo, da aje ta resen dnevnik ponatisnil iz našega lista že več zanimivih stvari.

Uporabljiva ženska.

Mači čita svoji hčerki iz svetega pisma o propadu Sodome in Gomore:

... in Lotova žena, ki se je med begom obrnila, je bila izpremenjena v solnat steber.

Pepca, ki je verno poslušala mater, pomisli nekoliko in nato pristavi:

— No, torej so jo vendar lahko še imeli za vporabo.

Edgar Allan Poe:

:-: Dvojni umor v Rue Morgue :-:

Prevel: A. Šabec

(Dalje)

Jaz sem poskušal, toda zastoj. — Toda vzemiva, da se motiva, — je dejal. — Papir je razgrnjen na ravni površini, dočim je človeški vrat okrogel in cilindrske oblike. Tu je okroglo poleno, katerega obseg je enak človeškemu vratu. Orijte torej papir okoli polena ter poskusite še enkrat položiti svoje prste v odtise.

Poskusil sem, toda težava je bila zdaj še skoraj bolj očitvidna nego prej. — To, — sem dejal, — ne prihaja od človeške roke.

— Torej prečitajte, — je odgovoril Dupin, — to mesto iz — "Cuviersove zoologije".

V knjigi na onem mestu, katero mi je pokazal Dupin, sem videl anatomske in splošno razpravo o veliki, žoltorjavi opici Orang-utanu, ki živi na Malajskem arhipelu. Velikost in strašna moč, brezmejnja grozovitost in veselje do posnemanja so lastnosti te opice, ki so vsakomur splošno znane. In takoj sem zapopadel ves potek tega grozovitega umora.

— Opis prstov, — sem dejal, ko sem prečital ono mesto, — se popolnoma strinja s to risbo. — Vidim, da bi ne mogla nobena druga žival kot Orang-utan narediti takih vtisov, kakor so vtisi, ki ste jih vi narisali. Tudi ta šop rjavih las, ki ga je držal v rokah moj prijatelj, je bil identičen z bestijo, katero je opisaval Cuvier. Toda nikakor si nisem mogel razlagati posameznosti te strahovite uganke. Vsekakor je bilo slišati dvoje glasov, in eden teh je bil na vsak način glas Francoza.

— Gotovo, in spominjalise boste izpovedi prič, ki so izjavile, da so slišale vzklik "Mon Dieu!" Po izpovedi priče Montanija, je bilo v tem vzkliku jasno spoznati izraz očitka ali prepovedi. Na ti dve besedi sem potem opiral rešitev uganke te zadeve. Neki Francoz je moral torej vedeti o umoru. Mogoče je, celo več kot verjetno je, da ni dejansko kriv onega umora. Lahko, da mu je orang-utan ušel. Temu je nato morda sledil v sobo, toda vsled prizorov, ki so se tam dogajali, ga ni mogel prijeti. Orang-utan je še v prostosti. Sicer pa nočem nadaljevati s svojimi domnevmami — nimam pravice, da bi jih drugače imenoval, ker si ne morem domišljati, da bi jih mogli tudi drugi zapopasti. Če je oni Francoz res nedolžen pri umoru, kakor z gotovostjo domnevam, tedaj ga bo ta-le inserat, ki sem ga dal včeraj v časopis "Le Monde", (katerega čitajo zlasti mornarji), gotovo pripeljal v najino stanovanje.

On mi je ponudil časopis in čital sem:

"Vjet. — V Boulogne parku je bil vjet dne — (tu je bil naveden dan umora) velik, rmenorjav orang-utan. Lastnik orang-utana, ki je mornar na neki malteški ladji, kakor se je dognalo, dobi lahko nazaj svojo žival proti

mali odškodnini za pokritje stroškov, ki so nastali pri krmljenju in vzdrževanju orang-utana. — Lastnik naj se zgleda v predmestju Saint Germain, . . . ulica, . . . št. . . . III. nadstropje."

— Kako morete le vedeti, da je dotični mornar in da pripada posadki neke malteške ladje? — sem vprašal.

— Tega nikakor ne vem, — je odvrnil Dupin, — in si tega tudi nisem gotov. Toda tukaj je trak, ki je — po njegovi umazanosti sodeč — služil gotovo zato, da si je z njim zavezoval svoje dolge lase, kakor je običaj med mornarji. Ta trak sem našel ob vznožju strelovoda. Lahko tudi, da je bil lastnina od ene obeh umorjenih. Če pa sem se končno tudi zmotil, ko sem zapisal, da je mornar član posadke kake malteške ladje, vendar upam, da nisem s tem stvari nič škodoval. Če sem pa imel prav, tedaj je že dosti dobljenega. Vedoč o umoru, dasi pri njem ni bil udeležen, se bo Francoz obotavljal oglašiti se na oni oglas. On si bo tako-e mislil:

— Jaz sem nedolžen in poleg tega ubog. Moj orang-utan pa je velike vrednosti in za moža, kakršnen sem jaz, naravnost premoženje. Čemu naj bi torej izgubil to svoje premoženje radi abotnega strahu pred nevarnostjo? — Orang-utan je tukaj, tako blizu, da bi ga lahko z roko dosegel. — Vjet je bil v Boulogne parku, torej daleč od mesta, kjer je bil izvršen umor. Sicer pa, kdo naj si tudi domišljuje, da more neumna žival izvršiti tak umor? Policija je izgubila sled in ni mogla odkriti niti najmanjše stvari. Sicer pa, tudi če bi bili živali na sledu, kdo mi more dokazati, da vem jaz za umor ali da sem bil tudi jaz udeležen pri njem? Toda — predvsem je gotovo, da me poznajo. Človek, ki je oglašal v listu, označuje mene kot posestnika živali. Sicer ne vem, kako daleč gre njegovo poznanje glede moje osebe. Moja politika pa ne sme iti za tem, da bi pustil pasti senco suma bodisi nase, bodisi na žival. Na oglas bom odgovoril, šel po svojo žival ter jo zaprl, dokler se stvar ne pozabi.

V tem trenutku pa sva čula pred vrati korake.

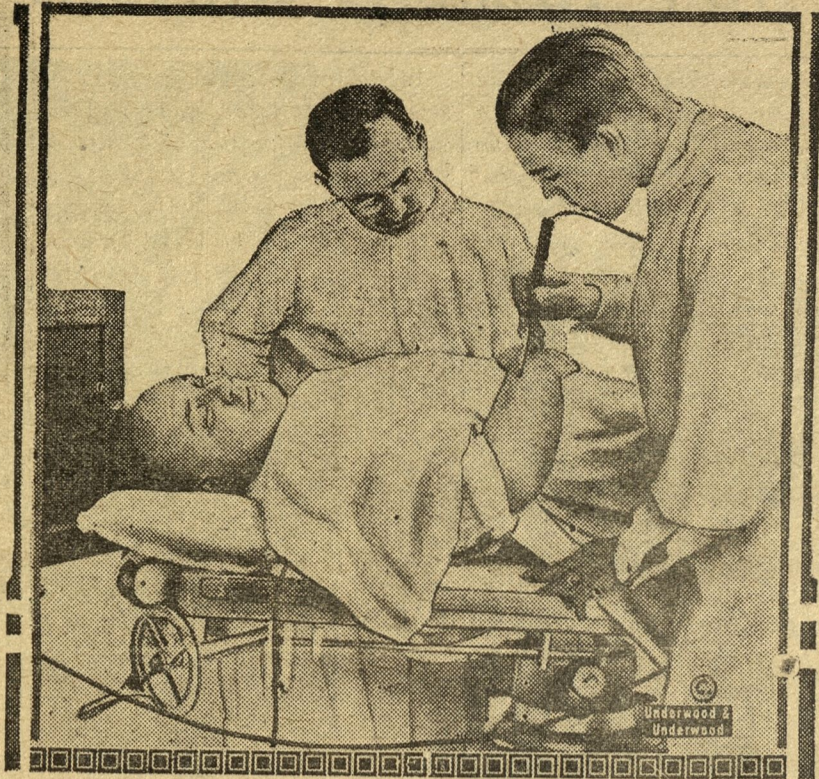
— Pripravite revolver, — je rekel Dupin, — toda ne poslužujte se ga in ne kažite orožja, dokler vam ne dam znamenja.

Hišna vrata so bila odprta, obiskovalec je torej lahko neovirano vstopil ter prišel po stopnicah pred vrata najinega stanovanja. Sedaj pa se je obotavljal, kakor sva sklepala. Slišala sva, kako se je obrnil. Dupin je šel hitro proti vratim, ko sva slišala, da se je obiskovalec zopet obrnil. Sedaj se ni več obotavljal, temveč je šel možko naprej ter potrkal.

— Prosto! — je zaklical Dupin prostodušno.

V sobo je vstopil neki mož. — Bil je to vsekakor mornar, velik, krepak in muskulozen dečko, na čigar obrazu je bilo videti odloč-

ZDRAVNIKI UPORABLJUJEJO "RADIO NOŽ"

Na sliki vidimo dva zdravnika v neki čikaški bolnici, ki izvršujeta operacijo s pomočjo takozvanega radio noža. Ta nož je iznajdba zdravnika dr. Louis F. Schmidta. Nož je spojen z elektriko, ki povzroča vročino, katera takoj prodre skozi kožo in mišičevje na operiranem mestu.

nost. Njegova zunanost ni bila odbijajoča. Njegov zelo ogoreli obraz je bil obrobljen od polne brade in zgornjo ustno so mu pokrivali gosti brki. Mož se je okorno priklonil ter nama voščil dober večer v francoščini, ki ni bila sicer bogve kako izborna, vendar se ji je poznal pariški naglas.

— Sedite, prijatelj moj, — je rekel Dupin. — Zdi se mi, da ste prišli zaradi orang-utana. Častna beseda: skoro vas zavidam vsled te živali; to je res lepa, brez dvoma jako dragocena žival. — Koliko mislite, da je stara?

Pomorščak je globoko izdihnil, kakor človek, ki se čuti osvobojenega težkega, neznosnega bremena, nakar je odgovoril:

— Tega vam ne morem natan-

čno povedati, toda več kot štiri ali pet let žival ni stara. Ali jo imate tu?

— O ne, tu nimamo prostora zanjo; orang-utan je sedaj v nekem hlevu v Rue Dubourg, čisto v bližini. Jutri zjutraj pridete lahko ponj. Sicer pa, ali se morete legitimirati glede svoje osebe in glede lastništva dotične živali?

— Gotovo, gospod.

— Težko se bom ločil od te pametne živali, — je rekel Dupin.

— Jaz nočem, da bi bil zastoj vaš trud, moj gospod, — je odgovoril mož. — Tega nikakor nočem in sem z veseljem pripravljen plačati malo odškodnino.

(Dalje prihodnjič.)

-- Josephine Murn --

VELIKA ZALOGA ženskih in otroških oblek. Ima zvezo z največjimi trgovinami in more prodajati ceneje kot drugi trgovci.

ODPRTO od 6 do 9 ZVEČER

42 Halleck Avenue, :: RIDGEWOOD, L. C.
Telefon: Evergreen 6566

— ANTHONY BIRK —

PAINTER AND DECORATOR

Izvršuje vsa slikarska dela znotraj in zunaj. Zmerne cene.

359 Grove St. Ridgewood, L. I.

Telefon: Evergreen 5506

LA SIGNORA CHIARA

Anatole France.

Profesor Giacomo Tedeschi iz Neaplja je v svojem mestu kot silno duhtečo hišo, ležečo blizu praktik zelo na glasu. Njegovo Incoronate, posečajo vsakovrstne osebe, zlasti pa zale deklina, ki pri Sveti Luciji prodajajo morsko sadje. Profesor razpečava praške zavsako bolezen, vam pa tudi izdere, ako je potreba, gnil zob iz ust, zna ob dnevih po praznikih hrabrim pretepačem prekrasno našiti preklano kožo ter ume posluževati se obrežnega narečja, pomešanega s šolsko latinščino, da pomiri svoje klijentke, zleknjene na najbolj razsežnem, najbolj šepavem, najbolj škripojočem in najbolj umazanem divanu, kar jih more oko ugledati v kateremkoli pomorskem mestu vesoljnega sveta. To vam je močič majhne rasti, polnega obraza z majhnimi zelenimi očmi in dolgim nosom, ki se spušča na valovita usta, čigar okrogla pleča, koničasti trebuh in tenke nožice spominjajo starodavnega atelana, rimskega glumca.

Giacomo se je precej kasno poročil z mlado Chiaro Mammi, — hčerjo starega kaznjenca, ki so ga v Neaplju zelo čislali; na Borgo di Santo je bil pozneje odprl pekarno, in ko je umrl, ga je vse mesto objokovalo. Dozorela na solncu, ki zlati torreško grozdje in sorentske oranže, se je lepota signora Chiare razcvela v bujnem blesku.

Profesor Giacomo Tedeschi je uverjen, kakor se spodobi, da je njegova žena prav tako krepkosti kakor je lepa. V ostalem pa ve kako silen je čut ženske časti v tolovajskih družinah. Toda ker je zdravnik, le predobro pozna zmede in slabosti, ki jim je podvržena ženska natura. Začutil je nekak nepokoj, ko je začel posecati njegovo hišo Ascanio Renieri iz Milana, ki se je bil nastanil na trgu del Martiri kot damski krojač. Ascanio je bil mlad, lep, večno smehljajočega se lica. Gotovo, hčerka junaškega Mammi-ja, domoljubnega peka, je bila prevrta Neapolitanka, da bi pozabila svoje dolžnosti radi kakega Milančana. Vendar pa je Ascanio delal svoje obiske v hiši blizu Incoronate najrajši v zdravnikovi odsotnosti in signora ga je sprejemala rada brez prič.

Nekega dne, ko se je profesor vrnil v stanovanje poprej, nego so ga pričakovali, je zasačil Ascanija, klečečega ob Chiarinih nogah. Med tem, ko se je signora oddaljila s tistim spokojnim korakom, ki razodeva boginjno, je Ascanio vstal.

Giacomo Tedeschi se mu je približal z izrazom neprikritega sočutja.

— Prijatelj, vidi se vam, da ste bolni. Prav ste storili, da ste prišli k meni. Zdravnik sem in poklican v to, da lajšam človeške težave. Bolni ste, le nikar ne tajite. Obraz vam kar gori. . . Glavobol, neznošen glavobol, brez dvoma. Kako prav ste storili, da ste me poiskali. Pričakovali ste me nestržno, prepričan sem o tem. Tak strašen glavobol!

In dočim je hitel govoriti v tem tonu, je starec, močan kakor sabinski bik, porival Ascanija v svoj preizkuševalni kabinet ter ga silil, naj sede na oni znameniti divan, preko katerega je bilo preteklo štirideset let neapeljskih bolezn.

Potem, ko ga je potisnil na divan ter ga krepko prijel:

— Že vidim, kaj je. Zobje vas bole. Tako je! Strašno vas zobje bole!

Potegnil je iz svojega svežnja velikanski zobarski ključ, mu siloma na stežaj odprl usta ter mu z enim sunkom klešč izdrl zob.

Ascanio je pobegnil, bljuvajoč kri iz čeljusti, kot da jo mora izsušiti do zadnje kaplje, profesor Giacomo Tedeschi pa je kričal v divjem veselju:

— Krasen zob! Krasen zob! Prekrasen zob! . . .

LOV NA INDIJSKE BANDITE

(Nadaljevanje s 3 strani.)

več hočeta z nami umreti.

Nato jim je naš poveljnik zaklical, naj se udajo ter naglasil dejstvo, da nimajo upanja na beg.

— Nikdar! — se je glasil odgovor. — Imamo dovolj živ! in vode ter vrečo tobaka. Ako nas želite imeti, nas pridite iskat! — Toda povemo vam, da bomo umrli z orožjem v roki!

Ko se je znočilo, smo opazili, da so banditje spustili doli vrč na vrvi ter se preskrbeli z vodo. Končno se je poveljnik odločil, da bo dal votlino razstreliti. Poslal je v glavni stan po oddelek saperjev in po 150 funtov smodnika. Zjutraj dne 6. aprila 1919 je došel oddelek saperjev, katerim je poveljeval poročnik Whitehead.

— Ali vam je mogoče razstreliti votlino ter jo toliko odpreti, da bo izpostavljena ognju pušk? — je vprašal poveljnik. Poročnik je potrdil ter splezal s svojimi možmi na drugi strani na pečino, nakar so spustili doli po vrveli par vrečic smodnika; od vreče do vreče pa je bila napeljana vžigalna vrvica.

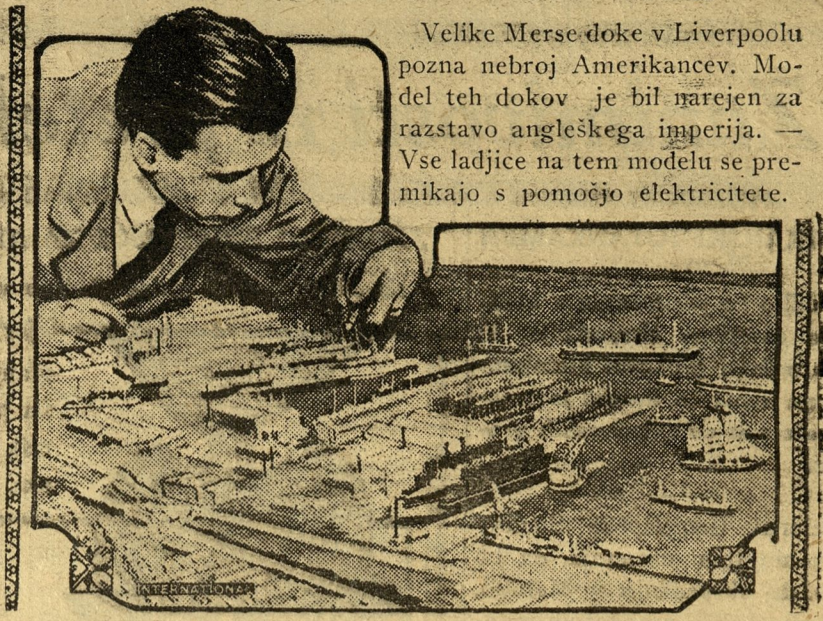
Vse gotovo! Pozor! — je zaklical poročnik ter se sklonil z gorečo plamenico preko roba pečine. Kmalu nato se je začul močen pok, toda videli smo, da je eksplozija povzročila banditom prav malo škode. Poročnik je dal takoj ukaz na nadaljno razstrelbo. Tudi sedaj so spustili po vrvi razstreljivo navzdol ter ga skrbno položili pred ustje votline. Zopet je grozovito zagrmelo, nakar se je buhnil v zrak oblak prahu in dima. Nato je zavlada la za hip tišina, katero pa je kmalu pretrgal krik: — Milost, milost! Mi smo izgubljeni!

Takoj nato smo začuli tudi plač obeh žensk, ki so jih imeli banditje v votlini.

— Vrzite ven svoje puške in pridite tudi sami dol, sicer bo sledila nadaljna razstrelba! — je zaklical naš poveljnik.

— Čof! — in v vodo so padle tri puške, ki so priletele iz votline. Kmalu za puškami se je pojavil tudi Lal Sah, glavar bandi-

POSNETEK LIVERPOOLSKIH DOKOV

Velike Merse doke v Liverpoolu pozna nebroj Amerikancev. Model teh dokov je bil narejen za razstavo angleškega imperija. — Vse ladjice na tem modelu se premikajo s pomočjo elektricitete.

tov ter je splezal dol po vrvi, nakar je skočil v reko. Za njim sta skočili v eko tudi obe ženski, kattere so naši vojaki kmalu potegnili iz vode. Ostalih dveh banditov pa ni bilo iz votline ter so jih pozneje našli naši vojaki notri toda bila sta oba nezavestna in dobro opaljena ter opečena.

Vsi trije banditje so bili dva meseca zatem obešeni po obsodbi angleških oblasti.

Francoski vojni zločinci.

Pre dvojnim sodiščem 20. armadnega poveljstva se je vršila te dni razprava proti bivšemu guvernerju v Metz u generalu Ovnu. Obtožen je bil, da je meseca avgusta 1915 pri zavzetju vasi Jarny od strani nemških čet ukazal, da se ima kraj opustošiti in prebivalstvo pobiti. Župan, župnik in 23 drugih vaščanov je bilo na ukaz generala ustreljenih. Nemški vojaki so polili hiše s petrolejem in jih zažgali. Čuvaja Plessica so navezali na drevo in pred očmi njegove žene ustrelili, pričemer je neki nemški oficir ženi žrtve zaklical: — Le glej, kako bo tvoj mož ustreljen. — Vojna sodnija je obsodila generala in kontumaciam na smrt.

Inteligentni prešiči.

Splošno se misli, da je domači prešič neumna in nečedna žival. Ali to je pomota. Divji prešič je zelo premeten, domačega prešiča pa se glede inteligence po-

stavi lahko takoj za konjem ali psom. Na Angleškem posvečajo prešičem večjo splošno pozornost kakor drugod. Angleži pravijo, da se prešič da izvežbati tudi za predstave v cirkusu. Kraljevski lovci, bratje Toomerovi so izvežbali svinjo za lov. V 14 dneh vežbanja je sledila prepelice in fazane, pozneje tudi kljunače, fazane celo v slučajih, ko jih psi niso opazili. Zanimivo pa je, da ni nikoli zasledila kakega zajca.

Sreča.

Pijanček je kolovratil ponoči poln vinskih duhov proti domu. Na poti sreča nekoga ter ga vpraša, koliko je ura.

Vprašani mu pripelje zausnico in pravi: — Ena.

— Sreča božja, da nisem vprašal pred eno uro! — je odgovoril pijanček ter odkolovratil naprej.

Žena (bolnemu možu): — Tekom treh dni, ko si bil nezavesten, smo ti dajali vsako uro z vinom pomešan konjak.

Mož: — Prokleta smola, da se moral biti baš tedaj brez zavesti!

Stara, opravljiva in skopa klepetulja je srečala na cesti zdravnika. Da bi ji ne bilo treba plačati honorarja, ga je kar na cesti ogovorila: — Gospod doktor, jaz vsako jutro močno kiham. Kaj mi svetujete, da vzamem?

— Žepni robec, — se je odrezal zdravnik ter odšel svojo pot.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Tem potom naznanjam rojakom v Brooklynu in New Yorku, da sem prevzel znano dvorano in gostilno ter kegljišče

GROVE HALL

1818 — 20 Grove St., Brooklyn, N. Y.

blizu Seneca Ave.

To dvorano nudim za veselice, seje, svatbe in druge sestanke.

Dalje priporočam svoje

kegljišče.

našim kegljačem, kakor tudi klubom in društvom pod ugodnimi pogoji.

A. PERSICH
lastnik.

Zanimivosti iz preteklih in sedanjih dni

MEHIKANSKI TUTANKAMEN

V Mehiko bo odpotovala v kratkem ameriška ekspedicija, ki upa odkriti grobnico mehikanskega monarha, katera je mnogo starejša od egipčanskih grobov.

National Geographic Society v Washingtonu naznanja, da bo odposlala ekspedicijo v Mehiko, da najde slednja v ondodnih ruševinah mesta Cuicuilco v Južni Mehiki najstarejšo sled o človeštvu na amerškem kontinentu.

Profesor Bron Cummings, načelnik ekspedicije, je že tekom prejšnjih raziskovanj našel umetno narejen grič, ki meri 412 čevljev v premeru ter je 412 čevljev visok. Znanstveniki in raziskovalci so mnenja, da je celih tisoč let prej, predno je bila zgrajena prva piramida, kak mehikanski monarh prisilil svoje podložnike, da so mu sezidali grobnico.

Raziskovalci so našli tam skelate, ki so stari nad 8000 let, istakotudi različne embleme in idole maja civilizacije. S tem bodo učenjaki dokazali, da je že v davnih časih živelo na amerškem kontinentu človeštvo z visoko razvito civilizacijo in kulturo.

Država brez dolgov.

Država brez dolgov je mala kneževina aLichtenstein. Državni proračun za leto 1923 ne izkazuje nobenega deficita — ker tega plača navadno knez iz svojega žepa.

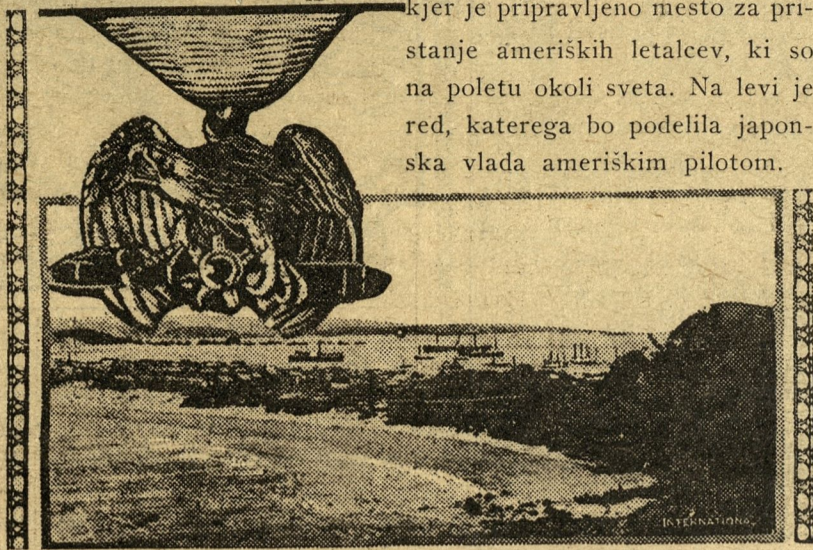
ENA IZMED DVANAJSTIH KRASOTIC

Gene Darke je ena izmed dvanajstih krasotic, ki so bile izbrane kot najlepši otroci Amerike.

JAPONSKO PRISTNIŠČE ZA AMERIŠKE AEROPLANE

Na sliki je videti vodno gladino v Kušimoto, na Japonskem,

kjer je pripravljeno mesto za pristanje amerških letalcev, ki so na poletu okoli sveta. Na levi je red, katerega bo podelila japonska vlada amerškim pilotom.

UBOGI JAPONSKI MINISTRI

Kako se hočejo Japonci iznebiti nepriljubljenega ministra. V ta namen se zatekajo k radikalnim sredstvom. — Tudi v Ameriki bi take metode ne škodovale.

Ta sistem, o katerem bomo sedaj govorili, gotovo še ni preizkušen, vsaj v Ameriki ne, dasi ne bi bilo napačno, če bi se ga tudi tu včasih — naprimer ob priliki oljnih škandalov, preizkusilo. — "Excelsior" poroča, kako se je godilo nekemu japonskemu ministru, v katerega so japonski državljani izgubili svojo vero. —

Nekega lepega jutra ugleda minister pred vrati svoje hiše sijajen mrtvaški voz, ob katerem so stali mnogobrojni agenti in uslužbenci različnih pogrebnih zavodov. Minister, ki je pravkar hotel oditi, se vrne hitro nazaj v hišo in opazuje to čudno skupino. Pogrebniški voz je privlečen iz voza sijajno krsto ter jo položi pred vrata ministrovega stanovanja, nakar brž odidejo. — Minister, ki je mislil, da sanja, gre na ulico, da vidi od bližje ta neobičajen dar. Rakev, ki je bila iz najfinejšega lesa ter bogato z zlatom in srebrom okovana, je bila naravnost knežja. Sredi srebrne plošče pa so bile vrezane začetnice ministrovega imena. — Minister otrpne. Da se mu pa izbijejo vsaki dvomi, je bil na pokrovu pritrjen tudi listek, na katerem je stalo: — To rakev ostavljamo prazno. Nadejamo se, da nam boste pripravili do večera to veselje, da jo odpeljemo polno. — Da, nobene sumnje! Državljani so pozivali viskonta Goto, člana Yamamotovega kabineta, da učini harakiri, to je, da si razpara trebuh ter da jih tako reši na lepem svoje navzočnosti. . . Po velikem potresu, ki je obiskal Japonsko, trpi dežela težke krize, a minister Goto je podvzel take finančne in socialne odredbe, da si je s tem pridobil nebroj sovražnikov. Japonski intelektualci pa ne puste šaliti se s seboj in privlekli so mu pred hišo krsto, da mu tako dovolj jasno namignejo naj izvrši samomor

LEPA "PLESALKA" NA ŽICI

"Plesalka", ki nastopa v cirkusu Ringling Brothers je v resnici mož. — V cirkusu je od svojega desetega leta. — Pravi, da so plesalke večja privlačna moč za gledalce.

V cirkusu Ringling Brothers v New Yorku nastopa lepa plesalka na žici, Miss Berta Beeson, katera je vedno deležna gromovitega aplavza, kadarkoli nastopi. Ko zadoni trombe glas, se pojavi lepa Berta, oblečena v svilen plašč, obrobjen s hermelinovim krznom. Nato pristopi k njej lepa deklica ter ji odvzame njen dragoceni plašč. Zatem pristopi uslužbenec cirkusa ter izroči plesalki solčnik, nakar slednja elegantno stopi po lestvi in nato na žico, kjer je v svojem elementu. In nato lepa Berta pokazuje, da res zasluži aplavz občinstva. Na žici pleše, skaklja in skače, končno pa skoči čez mizo, katero ji drže nad žico.

Ko je njena predstava končana, stopi Berta zopet dol, se ljubko priklanja na vse strani ter meče poljube zaljubljenim moškim, nakar odide v svojo garderobo, kamor jo spremlja njena deklica, ki ji med tem zopet poda njen plašč.

V garderobo pa je te dni sledil lepi plesalki neki časnikarski poročevalec. In kdo naj popiše njegovo začudenje: lepa Berta vrže plašč od sebe, sede na stol, si prekriža nogo preko kolena ter si s prav vulgarno gesto prižge cigareto! Nato si strga z glave svoje zlate kodre ter jih vrže na mizo. — Hej, Margerita, — pravi nato lepa Berta svoji deklici, — kdo je danes zmagal v base-ball igri?

Časnikarski poročevalec je bil seveda takoj na jasnem, da ni lepa Berta nikaka ženska, temveč možki. — Vidite, — pravi "Berta" časnikarju, — bil sem deset let star, ko sem prišel k cirkusu. Takrat sem pričel nastopati v vlogi ženske, postal sem plesalec na žici, to se pravi "plesalka" in kot tak sem do danes ostal. Kaj hočete, plesalke so pri publiku pač bolj priljubljene kot plesalci.

On je oženjen z deklico, ki mu med predstavami drži plašč.

PRIJAZNA OPOROKA

Ko je leta 1812 požar uničil Moskvo, je bil poveljnik mesta Fedor Rostopčin, ki je bil kaj prijazen človek. — Občinstvu je zapustil v resnici ljudomilo in prijazno oporoko.

Ko je prišel Napoleon leta 1812 v Moskvo, je nastal tam strahovit požar. Do najnovejših dni se je bralo v knjigah, da je dal zažgati Moskvo tedanji mestni poveljnik grof Fedor Rostopčin. — Sedaj pa pravijo, da ni on povzročitelj požara. Res je, da je po izbruhu požara dal odstraniti brizgalne, da je poslal vojaško organizirano požarno brambo proč in da je dal odpreti jetnišnice. — Jetniki so netili požar naprej. — Zanimivi so Rostopčinovi spomini. Posvetil jih je človeštvu s temi-le lepimi besedami.

— Pasje občinstvo! Grdo zveneče glasilo vseh strasti! Enkrat se šopiriš in naraščaš gor do neba, potem se valjaš v blatu, zmeraj pa na slepo povelečuješ in obrekuješ; visoki zvon nevihte, — prazni odmev samega sebe, izvleček najfinejših strupov in praznih vonjav, predstavnik satana v človeku, besnost pod krinko krščanske ljubezni; plemenito občinstvo, ki sem se te v mladosti bal, ki sem te v bolj zrelih letih častil, in ki sem te v sivi starosti zaničeval, tebi posvetim svoje spomine. Ljubeznivo občinstvo, vendar enkrat mi ne moreš do živenga, kajti mrtev sem, torej gluhi, slepi in nem. O, da bi tudi ti kmalu uživalo isto srečo, kakor jo jaz da boš mirno ti, in da bo mirno človeštvo! —

Ta je bil pa res prijazen.

Potres v Južni Ameriki.

Silni potres, ki so ga zaznavale nedavno vse potresne opazovalnice, je imel svoje središče na zapadni obali amerške celine.

Prizadeta sta posebno Chile in Britanska Columbia.

NOVOST V TIHOTAPSTVU

Na sliki vidimo carinskega stražnika Jack Manna, ki kaže pas s srebrnim namiznim orodjem, katero je bilo vzeto Karl Beugemenu, ki se je pripeljal v Ameriko s parnikom Stuttgart.